

SZAKDOLGOZAT

Husi Renáta

**Budapest
2023.**

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

BUDAI CAMPUS

AGRÁR- ÉS ÉLELMISZERGAZDASÁGI INTÉZET

GAZDÁLKODÁSI ÉS MENEDZSMENT ALAPKÉPZÉSI SZAK

A munkanélküliség vizsgálata hazai és nemzetközi szinten

Belső konzulens: Dr. Schuck-Markó Olga

Adjunktus

Belső konzulens tanszéke: Mezőgazdasági és
Élelmiszeripari Vállalati Gazdaságtan Tanszék

Készítette: Husi Renáta

Budapest

2023

Tartalomjegyzék

Bevezetés és célkitűzések	4
1. Szakirodalmi áttekintés	6
1.1 A munkanélküliség jelensége, definíciója és típusai.....	6
1.2 Történelmi áttekintés.....	8
1.3 A munkanélküliség mérésére szolgáló indikátorok	9
1.4 Munkanélküli segély és a munkanélküliség időtartama Magyarországon.....	11
1.5 Munkanélküli segélyek és időtartamuk az európai unió országaiban	12
2. Anyag és módszer	16
3. Eredmények és értékelésük	18
3.1 Munkanélküliség alakulása hazánkban, azaz Magyarországon	18
3.2 A munkanélküliség alakulása az európai unió országaiban	25
3.3 A munkanélküliséghez vezető út.....	35
3.4 Politikák és intézkedések a munkanélküliség csökkentése érdekében Magyarországon	39
3.5 Politikák és intézkedések a munkanélküliség csökkentése érdekében az EU-ban.....	40
3.6 A gazdasági, oktatási, adópolitikai és szociális intézkedések összehangolása	42
4. Következtetések és javaslatok	44
Összefoglalás.....	46
Irodalomjegyzék.....	48
Táblázatok és ábrák jegyzéke	54
Mellékletek.....	55
Tartalmi kivonat	56
Hallgatói nyilatkozat	58
Konzulensi nyilatkozat.....	59

Bevezetés és célkitűzések

Termelői változások, technológiai fejlődés és gazdasági ingadozások hatására a munkaerőpiac mindig is dinamikusan alakult és a munkanélküliség mértéke jelentős szerepet játszik a gazdaság állapotának értékelésében. A jelen szakdolgozat célja a munkanélküliség alakulásának átfogó elemzése, figyelembe véve mind a hazai, mind pedig a nemzetközi kontextust, ezen belül is az európai unió tagjai munkanélküliségének alakulását.

Az elmúlt évtizedek gazdasági változásai, különös tekintettel a globalizáció és az informatizáció terjedésére, olyan paradigmaváltást indítottak el, melynek hatásai szerte ágazóan érintik a munkaerőpiacot. Az iparágak szerkezeti átalakulása, a termelési folyamatok automatizálása és a szolgáltató szektor exponenciális növekedése mind-mind olyan tényezők, melyek befolyásolják a munkanélküliség alakulását.

Ezen túlmenően, a globalizáció következtében az országok közötti gazdasági folyamatok szorosabban összefonódtak. Ez a nemzetközi gazdasági integráció új kihívásokat és lehetőségeket teremt a munkaerőpiac szempontjából. Az exportorientált gazdaságok esetében például az exportpiacok alakulása szorosan összefügg a munkanélküliség alakulásával, mivel az exportvolumen változása hatással van a vállalatok foglalkoztatási döntéseire.

Ez a szakdolgozat a munkanélküliség jelenségét holisztikus megközelítéssel vizsgálja. Ennek keretében az elemzés során figyelembe veszem a gazdasági, társadalmi és politikai tényezőket is, melyek befolyásolják a munkanélküliség alakulását. Emellett a szakdolgozat során kitérek azokra a politikai intézkedésekre és gazdaságpolitikai eszközökre is, melyek hatással vannak a munkanélküliség mértékére.

Fontos kiemelni, hogy a munkanélküliség sokszor összetett probléma, melyet nem csupán gazdasági tényezők, hanem társadalmi, kulturális és politikai szempontok is befolyásolnak. Ezért az e-fajta jelenség megértése és kezelése átfogó megközelítést kíván, amely figyelembe veszi a különböző aspektusokat és szereplőket.

A munkanélküliség a modern társadalom egyik jelentős kihívása, amely számos gazdasági, társadalmi és politikai hatást gyakorol. A munkanélküliség globális probléma, amely az egyének és a társadalmak egészségének jólétét és stabilitását veszélyezteti. A munkanélküliség súlyos gazdasági és társadalmi problémákat okozhat, mint például a jövedelemcsökkenés, az életszínvonal csökkenése, a szegénység, a bűnözés, illetve a mentális egészség problémái. A jelenlegi folyamatosan változó gazdasági és technológiai környezetben

a munkanélküliség alakulásának elemzése kulcsfontosságú ahhoz, hogy megértsük a munkaerőpiac dinamikáját és a társadalmi-gazdasági folyamatokat.

A COVID-19 járvány hatása a munkaerőpiacokra különösen súlyos volt. A világszerte bevezetett korlátozások és lezárások miatt sok vállalkozás és szervezet kényszerült arra, hogy leépítse, vagy teljesen megszüntesse a tevékenységét. Ennek eredményeként sok millió ember veszítette el állását és a munkanélküliség aránya világszerte jelentősen növekedett. A munkahelyteremtés és a fenntartható foglalkoztatási lehetőségek teremtése fontos célkitűzés, amely elősegítheti a gazdasági és a társadalmi fejlődést. A kormányok szerepe is kiemelt fontosságú ezen a területen, mivel a munkaerőpiacok szabályozása és a megfelelő politikai intézkedések meghozatala hozzájárulhat a munkahelyteremtéshez és a munkanélküliség csökkentéséhez.

A technológiai fejlődés és az innováció is lehetőséget kínálhat a munkaerőpiacok javítására és a munkahelyteremtésre. Az új technológiák és digitális megoldások számos ágazatban új munkahelyeket teremthetnek és lehetőséget adhatnak a rugalmas munkakörülményekre és a távmunkára is. Összességében azonban a munkanélküliség globális probléma, amelynek megoldásához az összes érintett fél együttműködése és közös erőfeszítése szükséges. Az oktatás és a szakképzés is kulcsfontosságú szerepet játszik a munkaerőpiacok javításában, mivel segítséget nyújthat az embereknek az új készségek és képességek megszerzésében, amelyekre a modern munkaerőpiacokon szükség van.

Fontos megjegyezni, hogy a munkanélküliség aránya nem mindenhol azonos. A fejlett országokban általában alacsonyabb a munkanélküliségi ráta, míg a fejlődő országokban és a kevésbé fejlett régiókban magasabb a munkanélküliség aránya.

A munkanélküliség hatása nem csupán számszerűsíthető gazdasági veszteségeket eredményez, hanem személyes szenvedést, társadalmi kirekesztést és a mentális egészség romlását is okozhatja. Emellett komoly társadalmi egyenlőtlenségeket is felerősíthet, hiszen bizonyos csoportok, mint például a fiatalok, a kisebbségek vagy a rokkantak, nagyobb valószínűséggel kerülnek munkanélküli helyzetbe.

A szakdolgozatomban igyekszem meghatározni, hogy milyen lépések tehetők annak érdekében, hogy a munkanélküliség hatása csökkenthető legyen és a társadalom minden tagja számára elérhető legyen a munka és a méltó megélhetés lehetősége.

1. Szakirodalmi áttekintés

1.1 A munkanélküliség jelensége, definíciója és típusai

A munkanélküliség olyan gazdasági és szociális jelenség, amely akkor következik be, amikor azok, akik munkára vágnak és képesek dolgozni, nem találnak munkát. Ez egy komplex probléma, amely sokféle okra vezethető vissza, és jelentős hatással lehet egy társadalomra. A munkaképes népesség az a része a lakosságból, amely megfelelő korú és fizikai-kognitív képességekkel rendelkezik a munkavégzésre. Fontos megérteni, hogy az munkanélküliség nem csupán a munkavállalási korú emberek teljes hiányát jelenti a munkaerőpiacon. A munkanélküliség legfőképp azzal jár, hogy az emberek aktívan keresnek munkát, de nem találnak megfelelő lehetőséget. Azok, akik munkát keresnek, de már feladták a keresést, vagy azok, akik bár munkát akarnak, de még nem kezdték meg a keresést, általában nem számítanak munkanélkülilinek a hivatalos statisztikákban. A munkanélküliek aránya egy ország gazdasági egészségének és stabilitásának fontos mutatója. *(Bánfalvy, 2023)*

A munkanélküliségnek több típusa létezik:

- I. **Szezonális munkanélküliség:** Ez akkor jelentkezik, amikor bizonyos időszakokban vagy évszakokban a munkaerőpiac kereslete és kínálata nem egyezik meg. Például az agráriumban vagy a turizmusban a szezonális ingadozások miatt előfordulhat, hogy az emberek csak időszakosan találnak munkát.
- II. **Konjunkturális (ciklikus) munkanélküliség:** A gazdasági ciklusokhoz kapcsolódik, amikor a gazdaság recesszióba vagy depresszióba kerül, és a vállalatok csökkentik a termelést vagy bezárnak. Ez vezethet tömeges elbocsátásokhoz és magasabb munkanélküliségi ráta kialakulásához.
- III. **Szerkezeti munkanélküliség:** Amikor a munkaerő készségei és képességei nem illeszkednek megfelelően a munkaerőpiac igényeihez. Az új technológiák bevezetése vagy gazdasági átalakulások gyakran vezetnek ilyen típusú munkanélküliséghez.
- IV. **Rejtett munkanélküliség:** Azokat az embereket jelenti, akik potenciálisan munkát keresnek, de különböző okok miatt nem számítanak munkanélkülilinek a hivatalos statisztikákban, például részmunkaidős foglalkoztatás vagy alul-foglalkoztatottság miatt.
- V. **Frikcionális munkanélküliség:** Ez akkor fordul elő, amikor az emberek közötti átmenetek, például a munkahelyváltás vagy a frissen végzett diákok keresése miatt van némi időszak, amikor még nem találtak megfelelő állást. Ez részben

információhiányból vagy a megfelelő munkahely megtalálásának folyamatából adódhat.

- VI. **Állásidő munkanélküliség:** Ez akkor jelentkezik, amikor az álláskereső és a megfelelő munkalehetőségek helyei vagy jellemzői nem egyeznek meg. Például egy adott területen lehet hiány munkalehetőségekből, míg más területeken az embereknek megfelelő munkakörökbe történő átmenete nehéz lehet.
- VII. **Technológiai munkanélküliség:** Az automatizáció és a technológiai fejlődés előrehaladtával olyan munkakörök is eltűnhetnek, amelyeket gépek és számítógépek tudnak elvégezni. Ez technológiai munkanélküliséget okozhat azoknál, akiknek a képzettségei és készségei nem felelnek meg az új követelményeknek.
- VIII. **Abszolút munkanélküliség:** Az abszolút munkanélküliség olyan helyzetet jelent, amikor a munkaerőpiacon nincs elegendő munkahely a rendelkezésre álló munkavállalók számához képest, így az álláskereső egy része elkerülhetetlenül munkanélkülivé válik.

A probléma csak makroszinten oldható meg úgy, hogy növelik az álláskínálatot és/vagy csökkentik az álláskereső számát és ily módon mérséklődik az abszolút álláshiány. Ilyen esetben előfordul az is, hogy munkanélküli járadékot fizetnek azoknak, akik ebben az abszolút helyzetben képtelenek elhelyezkedni. Ez a típusú munkanélküliség általában a gazdasági válságok velejárója, tehát elég nagy tömegű munkanélküliséget eredményez. A hatékony reagálás ebben az esetben az adekvát túlélési stratégia kialakítása. Ez a probléma csak makroszinten oldható meg úgy, hogy növelik az álláskínálatot és/vagy csökkentik az álláskereső számát és ily módon mérséklődik az abszolút álláshiány. Ilyen esetben előfordul az is, hogy munkanélküli járadékot fizetnek azoknak, akik ebben az abszolút helyzetben képtelenek elhelyezkedni. Ez a típusú munkanélküliség általában a gazdasági válságok velejárója, tehát elég nagy tömegű munkanélküliséget eredményez. *(Bánfalvy, 2023)*

Fontos megjegyezni, hogy ezek az arányok országonként, időszakonként és más tényezők függvényében változhatnak. Az arányok csak becslések és általánosítások, mivel a különböző típusú munkanélküliség összetett módon kölcsönhatásba léphet egymással és a gazdasági környezettel. Az egyes típusok arányai befolyásolhatják az adott ország vagy régió gazdasági politikáit és munkaerő piaci intézkedéseit is *(Httpl, 2023)*.

1.2 Történelmi áttekintés

Az európai országokban a munkanélküliség történelmi áttekintése kiterjed az ipari forradalom előtti időszakra, egészen napjainkig. Az alábbiakban bemutatom ennek főbb időszakait és folyamatait (*Http2,2023*):

1. **Az ipari forradalom előtti időszak (18. század közepétől a 19. századig):** Az ipari forradalom előtt Európa túlnyomórészt agrárszektortól függött. Az emberek többsége mezőgazdasági munkát végzett, és a munkanélküliség ritkább volt, mivel a gazdaság jelentős része a természeti környezetből származó megélhetést biztosította (*Http3,2023*).
2. **Az ipari forradalom és a városiasodás (19. század közepétől a 20. század elejéig):** Az ipari forradalom hatalmas gazdasági változásokat hozott. A gyárak megjelenése és a városiasodás miatt sokan hagyták el a vidéki életet, hogy munkát találjanak a városokban. Ez a változás a munkaerőpiac struktúráját is megváltoztatta, és új munkahelyek jelentek meg az iparban (*Http4,2023*).
3. **Az első világháború és az azt követő gazdasági válság (1914-1939):** Az első világháború jelentős gazdasági károkat okozott Európában. Az ezt követő gazdasági válság tovább súlyosbította a helyzetet, növelve ezzel a munkanélküliséget. A 1929-es tőzsdekrach különösen súlyosan érintette az európai gazdaságot (*Http5,2023*) (*Http6,2023*).
4. **A második világháború és az utáni újjáépítés (1939-1950):** A második világháború jelentős pusztítást végzett Európában, de az utána következő újjáépítési folyamat nagy számú munkahelyet teremtett (*Http7,2023*).
5. **A szociális állam megjelenése és a fenntartható növekedés (1950-1980):** Az 1950-es évektől kezdve a szociális állam terjedése javította a munkanélküliségi helyzetet. A gazdasági növekedés stabilizálódott, és a munkaerőpiac ismét lendületet kapott (*Http8,2023*).
6. **A posztindusztriális átmenet és a globalizáció (1980-as évek-től napjainkig):** A 1980-as években a gazdaság átalakulása, az iparágak átstrukturálódása és a technológiai fejlődés új kihívások elé állították a munkaerőpiacot. A globalizáció hatására a verseny fokozódott, és ezzel együtt nőtt a munkanélküliség (*Http9,2023*).
7. **Az európai gazdasági válságok (2008-2012, majd 2020-2021):** Az 2008-as pénzügyi válság Európában súlyos gazdasági problémákat okozott. A következő években történő helyreállítás során sok országban fokozatosan csökkent a munkanélküliség.

Azonban a 2020-as Covid-19 pandémia ismét súlyos gazdasági visszaesést eredményezett, ami szintén hatással volt a munkanélküliségre (*Http10,2023*).

8. **A Covid folytatása, fogyasztói árak emelkedése (2022):** Az első negyedévben a munkanélküliség mérséklődött, amely pozitív hír volt a gazdaság számára. A foglalkoztatottság tovább emelkedett, részben az elsődleges munkaerőpiac élénkülése és a külföldi munkavállalás fokozódása következtében. A Covid-19 járvány okozta gazdasági kihívásokkal elsősorban érintett ágazatokban, mint a vendéglátás, szálláshely és kiskereskedelem, növekedett a létszám, ami egyértelmű jele volt a gazdaság helyreállításának. A keresetek vásárlóértékének növekedését a fogyasztói árak mérsékeltebb emelkedése korlátozta. A munkaerőpiaci helyzet továbbra is feszes maradt: a potenciális munkaerő-tartalék csökkent, az aktivitási csoportok közötti áramlások lelassultak, ugyanakkor az extra munkaerő iránti kereslet tovább emelkedett (*Http11,2023*).

A fentiekben összefoglalt időszakok alapján látható, hogy az európai munkanélküliség alakulása számos történelmi, gazdasági és társadalmi tényezőtől függ. Az ipari forradalomtól kezdve a gazdasági válságokon át a globalizációig és a technológiai fejlődésig, mindegyik ezek a tényezők komplex módon járultak hozzá az európai munkaerőpiac alakulásához és a munkanélküliség mértékéhez. A jelenlegi környezetben különösen fontos a hatékony politikák kidolgozása és alkalmazása annak érdekében, hogy csökkentsük a munkanélküliség szintjét és támogassuk a gazdasági helyreállást.

1.3 A munkanélküliség mérésére szolgáló indikátorok

A munkanélküliség mérése és értékelése számos indikátor és mutató felhasználásával történik. A munkanélküliség mérésére szolgáló indikátorok segítenek kvantitatív módon értékelni és nyomon követni, hogy hány ember van aktívan munka nélkül a munkaerőpiacon, valamint az ehhez kapcsolódó demográfiai és időbeli trendeket. Az alábbiakban bemutatom a munkanélküliség mérésére használt legfontosabb indikátorokat, valamint azok definícióját (*Http12,2023*):

- I. **Munkanélküliségi ráta (Unemployment Rate):** Ez a legelterjedtebb és legismertebb munkanélküliség mérőszám. Kifejezi a munkanélküliek számát a munkavállalási korú népesség százalékában. A formula a következő: $\text{Munkanélküliségi ráta} = (\text{Munkanélküliek száma} / \text{Munkavállalási korú népesség}) * 100$.

- II. **Munkanélküliségi ráta nemi és életkori csoportok szerint:** A munkanélkülési ráta különböző demográfiai csoportokra bontva ad további információkat a munkanélküliség eloszlásáról. Ezen csoportok közé tartozhatnak a nemek, életkorok, képzettségi szintek vagy etnikai csoportok.
- III. **Munkanélküliek száma** (Number of Unemployed): Ez az abszolút szám mutatja, hogy hány munkaképes ember van aktívan munka nélkül.
- IV. **Munkanélküliek aránya a munkaerőben** (Unemployment-to- Labor Force Ratio): Ezt az indikátort a munkanélküliek száma és a munkaerő összesített száma alapján számolják ki. Formula: $\text{Munkanélküliek aránya a munkaerőben} = (\text{Munkanélküliek száma} / \text{Munkaerő}) * 100$.
- V. **Hosszú távú munkanélküliség:** Ez az indikátor azoknak az embereknek a számát mutatja, akik hosszú időn keresztül, például 6 hónapnál hosszabb ideje állnak munka nélkül.
- VI. **Ifjúsági munkanélküliségi ráta:** Ez a mutató kifejezi a 15-24 éves korosztályban lévő munkanélküliek arányát a teljes korosztály népességéhez képest. Az ifjúsági munkanélküliség különösen fontos, mivel az első munkahely megszerzése jelentősen befolyásolhatja a pályafutást.
- VII. **Munkanélküliség időtartama:** Ez az indikátor azt mutatja, hogy az egyes munkanélküliek mennyi ideig vannak munka nélkül. Ez segít megérteni, hogy mennyire tartós a munkanélküliség problémája.

Ezek az indikátorok együtt adnak teljes képet a munkanélküliség helyzetéről és dinamikájáról egy adott országban vagy régióban. A pontosabb és átfogóbb képért érdemes több indikátort együttesen figyelembe venni.

Ha a munkanélküliségi ráta emelkedik, az azt jelzi, hogy egyre több ember van munka nélkül a munkavállalási korú népességhez viszonyítva. A hosszú távú munkanélküliség növekedése pedig azt mutathatja, hogy a munkanélkülieknek nehézségeik vannak az új munkahelyek megtalálásában. Az ifjúsági munkanélküliség magasabb aránya pedig problémákat jelezhet a fiatalabb generációk munkaerőpiaci integrációjával. Amikor a munkanélküliségi ráta és a munkaerőpiaci részvétel közötti arányok nőnek, ez arra utalhat, hogy a munkavállalók aktivitása és elkötelezettsége a munkakeresés iránt emelkedik. Ugyanakkor a munkanélküliek és állás keresők arányának változásai azt mutathatják, hogy az állás keresőknek milyen hatékonyan sikerül elhelyezkedniük a rendelkezésre álló lehetőségek között.

1.4 Munkanélküli segély és a munkanélküliség időtartama Magyarországon

A törvényben megfogalmazott határozás szerint minden magyar állampolgár számára, aki munkát keres, meghatározott ellátás jár. A munkanélküli segély elnevezés már nem létezik, mivel ezt a megnevezést a 2012-ben életbe lépett új Munka Törvénykönyve megváltoztatta, így az új elnevezés az álláskeresési járadék lett. Ez a változás amiatt lépett életbe, hogy az állást kereső személyek ne elégedjenek meg az álláskeresési járadék összegével, hanem úgymond motiválja a munkanélkülieket arra, hogy állást keressenek és dolgozni akarjanak. Az álláskeresési járadék pedig egy támogatás az állam részéről, hogy ezzel is segítsék az álláskeresést. Az álláskeresési járadékra kizárólag azok jogosultak, akik az igényléstől számítva visszamenőleg az elmúlt három évben legalább 360 napot dolgoztak. Az álláskeresési járadék folyósítása már az igénylés napjától elkezdődik és az új Munka Törvénykönyvére hivatkozva már csak lecsökkentett időtartamig kaphatják meg az összeget, ami csak 90 napot jelent.

Az igénylés egyik legfontosabb alappillére, hogy az adott személy a lehető leghamarabb bejelentkezzen az állami nyilvántartásba. Elengedhetetlen része a procedúrának a személyes megjelenés a megyei/területi kormányhivatal foglalkoztatási osztályán. A munkaügyi hivatalban a szükséges dokumentumokkal lehet regisztrálni. A dokumentumok, amikre szükség van az a korábbi foglalkoztatásokról szóló dokumentumok, legutolsó munkahelyről a kilépő papírok, illetve a személyes okmányok, mégpedig személyigazolvány, lakcímkártya, TAJ és adókártya és a TB kiskönyv. Később már van lehetőség az elektronikus ügyintézésre is, de ehhez ki kell tölteni egy úgynevezett elektronikus kapcsolattartási nyilatkozatot is.

A folyósítás időtartama az alapján kerül meghatározásra, hogy az álláskereső az elmúlt 3 évben mennyi napot töltött munkaviszonyban. A jogszabály szerint 10 nap jogosultsági idő egy napi járadékfolyósításnak felel meg (*Http14,2023*) (*Http15,2023*).

1. táblázat Munkanélküli segély Magyarországon
(Forrás: *Http13,2023*)

Munkanélküli segély 2023 (Álláskeresési járadék, keresetpótló juttatás 2023-ban)		
Álláskeresési járadék maximuma (folyósítási idő maximum 90 nap)	A munkaerő-piaci járulékalap 60%-a, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos minimálbér 100%-a:	
	232.000 forint/hó	7.733 forint/nap
Keresetpótló juttatás 2023	A keresetpótló juttatás megállapításakor hatályos minimálbér 60-100%-a közötti mértékben, mérlegelési jogkörben megállapított összeg: 139.200 forint/hó - 232.000 forint/hó	
Nyugdíj előtti álláskeresési segély 2023	A kérelem benyújtásának időpontjában hatályos minimálbér 40%-a:	
	92.800 forint/hó	3.093,33 forint/nap

1.5 Munkanélküli segélyek és időtartamuk az európai unió országában

Mint azt korábban vizsgáltam, **Görögországban** az egyik legmagasabb a munkanélküliségi ráta. A görög kormány számos kezdeményezést indított el a munkanélküliek segítségét illetően, beleértve a munkanélküli segélyeket is. Az ország munkanélkülieket biztosító programját (OAED) a Görög Munkaerőfoglalkoztatási Szervezet felügyeli. Egy személynek több szabványnak kell megfelelnie ahhoz, hogy jogosult legyen munkanélküli-ellátásokra Görögországban. Kezdetben az egyénnek Görögországban kellett dolgoznia és hozzá kellett járulnia a társadalombiztosításhoz. Ahhoz, hogy jogosult legyen erre az ellátásra, legalább 125 napot kellett dolgoznia a munkaviszonyának megszűnését megelőző 14 hónapban – vagy legalább 200 napot a munkaviszonyának megszűnését megelőző két évben. Az ellátás időtartama a jogosultsági időszakától függ, de általában 4 hónaptól 12 hónapig terjedhet. A juttatás összegét az egyén korábbi fizetése és a korábbi munkaviszony időtartama alapján határozzák meg (*Http16,2023*).

Spanyolországban a munkanélküli segélyeket (*2. táblázat*) (Subsidio por Desempleo) a Spanyol Munkaügyi Hivatal (Servicio Público de Empleo Estatal - SEPE) nyújtja. Az ellátásokat több típusú munkanélküliségi támogatásra osztják, a jogosultságtól és az előző munkahelyi helyzettől függően. Az időtartam és az összeg is változhat a jogosultság alapján.

2. táblázat Spanyolország munkanélküli segélyei
(Forrás: saját szerkesztés, *Http17,2023* alapján)

Hagyományos munkanélküli segély	Kiegészítő munkanélküli segély	Aktív keresési tevékenység támogatása	Egyéb kiegészítő ellátások
-Bizonyos ideig folyamatos járulékfizetés. -Ellátás időtartama attól függ, mennyit dolgozott a munkavállaló az előző 6 éven belül. - Általában 4 hónaptól 2 évig terjedhet.	-Azoknak a személyeknek jár, akiknek lejárt a hagyományos segély. - Az időtartam 6 hónap, bár a jogosultságot meg lehet hosszabbítani további 18 hónapra bizonyos körülmények fennállása esetén.	- Olyan személyeknek nyújt támogatást, akik visszatérnek Spanyolországba munkavállalás céljából.	- Számos egyéb kiegészítő ellátás létezik speciális helyzetekre (pl. szülési segély, rendkívüli esetek támogatása)

Olaszországban a munkanélküli segélyek (Assegno di Disoccupazione) az INPS (Istituto Nazionale della Previdenza Sociale) nevű szervezet által nyújtottak. Az ellátások típusai, időtartama és összegei változhatnak a jogosultság és a munkaviszony előzői alapján. Az egyik típus a hagyományos munkanélküli segély (Assegno di Disoccupazione Ordinaria): Ehhez az ellátáshoz általában legalább 13 hónapot kell dolgozni az előző 4 évben. Az ellátás időtartama 6 hónap, de a jogosultságot további 6 hónappal lehet meghosszabbítani. A következő típus a bővített munkanélküli segély (Assegno di Disoccupazione Aspi): Az Aspi azoknak a munkavállalóknak jár, akik elveszítették a munkahelyüket, de nem rendelkeznek a szükséges járulékfizetési idővel az Ordinaria-hoz. Az Aspi időtartama 12 hónap, de bizonyos körülmények fennállása esetén további 6 hónappal hosszabbítható meg. A fiatalok is igénybe vehetnek munkanélküli segélyt (Assegno di Disoccupazione Nاسpi). A Nاسpi olyan fiataloknak jár, akik elveszítették a munkájukat, és nem rendelkeznek elegendő járulékfizetési idővel. Az ellátás 6-8 hónapig terjedhet (*Http18,2023*).

Horvátországban a munkanélküli segélyeket (*3. táblázat*) a Hrvatski Zavod za Mirovinsko Osiguranje (HZZ) nevű intézmény nyújtja. Az ellátások típusai, időtartama és összegei változhatnak a jogosultság és a munkaviszony előzői alapján.

3. táblázat Horvátország munkanélküli segélyének alakulása

(Forrás: saját szerkesztés, *Http19,2023* alapján)

Munkanélküli segély	Keresési segély	Hosszabbított munkanélküli segély	Fiatalok keresési segélye
- Az ellátáshoz általában legalább 9 hónapot kell dolgozni az előző 24 hónapban. - Az ellátás időtartama 3 hónaptól 6 hónapig terjedhet.	- Azoknak jár, akik aktívan keresnek munkát, de még nem kapták meg a munkanélküli segélyt. - Az ellátás időtartama akár 6 hónap is lehet.	- Azoknak jár, akiknek lejárt a rendes munkanélküli segélyük, de még nem találtak munkát. - Az ellátás időtartama 3 hónaptól 6 hónapig terjedhet.	- Fiataloknak jár, akik még nem voltak munkaviszonyban. - Az ellátás időtartama akár 6 hónap is lehet.

Cipruson a munkanélküli segélyeket a Ciprusi Munkanélküli Szolgálat (Cypriot Public Employment) nevű intézmény nyújtja. Az ellátások típusai, időtartama és összegei változhatnak a jogosultság és az előző munkaviszonyok alapján. A munkanélküli segély igényléséhez általában legalább 156 nap járulékfizetési jogosultság szükséges. Az ellátás időtartama 156 nap. Emellett igényelhető rendszeres támogatás a munkanélkülieknek abban az esetben, ha már nem jogosultak a munkanélküli segélyre, de még nem találtak munkát. Rendelkezésre áll még a rövid távú munkanélküli segély, rövidebb időre szóló, sürgősségi segély a munkanélküli helyzet kezelésére. Az ellátás időtartama legfeljebb 90 nap (*Http20,2023*).

Franciaországban a munkanélküli segélyeket a Pôle emploi nevű intézmény nyújtja. Az ellátások típusai, időtartama és összegei változhatnak a jogosultság és a korábbi munkaviszony alapján. Maga a munkanélküli segély ellátás igényléséhez általában legalább 4 hónap járulékfizetési jogosultság szükséges az előző 28 hónapban. Az ellátás időtartama általában 24 hónapig terjedhet, de az időtartam hossza változhat a jogosultság és az előző fizetési idő alapján. A másik típus, amit igénybe vehetnek a munkavállalók az az aktív keresési tevékenység támogatás. Azoknak a munkanélkülieknek jár, akik önálló vállalkozást indítanak. Az ellátás időtartama legfeljebb 45 hónapig terjedhet. Igénybe vehető még az aktív keresési segély, amely olyan munkavállalóknak jár, akik a saját vállalkozásukban vállalnak el munkát. Ez az ellátás legfeljebb 36 hónapig terjedhet (*Http21,2023*).

A következő táblázat (4. táblázat) **Finn-** (*Http22,2023*), **Lettország** (*Http23,2023*), **Portugália** (*Http24,2023*) és **Szlovákia** (*Http25,2023*) munkanélküli segélyét mutatja be.

Litvániában szintén az időtartamok egyénenként változhatnak és a munkanélküli segélyekre való jogosultság függ az egyéni helyzettől, beleértve az előző munkavégzést, a fizetést és a munkanélküliségi időtartamot. A "Nedarbo Išmoka" egyéni alapú, és a

munkanélküli személy előző munkabérének bizonyos százalékát fedezi. Ha valaki hosszabb ideig munkanélküli, és a rendes munkanélküli segélye lejár, akkor jogosult lehet a "Nedarbo Išmokos Tęstinis Mokėjimas"-ra, ami egy további támogatást nyújt. A minimális munkanélküli segély összege Litvániában a minimálbérrel egyezik meg, ami körülbelül 640 euró (*Http26,2023*).

Az Európai Unió országaiban a munkanélküli segélyek alakulása különböző képet mutat. Fontos megjegyezni, hogy az egyes EU-tagországokban a munkanélküli segélyek rendszere, összegei és időtartama jelentősen eltérhetnek egymástól. Ezenkívül a gazdasági és társadalmi körülmények is befolyásolják a munkanélküliségi mutatókat és a rájuk hozott intézkedéseket.

2. Anyag és módszer

A dolgozatom kutatási módszertana részletesen vizsgálja a munkanélküliség okait és következményeit hazai és nemzetközi szinten, ezen belül az európai unió országaiban. A kutatás során többféle módszert alkalmazok, beleértve az irodalomkutatást, az empirikus kutatást és az összehasonlító elemzést.

Esetemben a személyes vizsgálat elvégzése Magyarországon és külföldön sem volt lehetséges, mert nem állt rendelkezésemre a lehetőség a kutatáshoz. Személyes interjút szerettem volna készíteni egy releváns személlyel a munkanélküliség témájában, amihez engedélyek és felsőbb vezetők jóváhagyása lett volna szükséges, ezért nem valósulhatott meg. Az irodalomkutatás egy alapvető és elismert módszer a tudományos munkák készítése során, különösen akkor, ha a személyes vizsgálatok végzése nem áll rendelkezésre vagy nem megvalósítható a rendelkezésre álló idő, források vagy egyéb korlátok miatt. Az irodalomkutatás lehetővé teszi számomra, hogy széleskörű és mélyreható ismereteket szerezzek az adott témáról. A kutatás során számos országot vizsgáltam, amely során rengeteg magyar és nemzetközi forrást, oldalt és publikációt felhasználtam. Közel 75 forrás volt a segítségemre a munkám során, hogy minél szemléletesebben és részletesebben tudjam megosztani, illetve átadni az információkat a munkanélküliség alakulásáról az elmúlt évek során.

Személyes tapasztalatot egy korábbi munkahelyemen, egy munkaerőkölcsönző cégnél szerezhettem. Nap, mint nap emberek százai fordultak meg az irodánkban azért, hogy munkát vállaljanak. Az ország számos pontjáról érkeztek dolgozni akaró emberek, akik tényleg bármit megtettek volna azért, hogy ételt tegyenek az asztalra. Rendelkezzen akár magas, vagy akár alacsony iskolai végzettséggel, nem számít, az igyekezet által sikerült a legmegfelelőbb álláslehetőséget megtalálni számukra. Fontos szem előtt tartani, hogy ezeknek az embereknek is szükségük van a megélhetésre. A munkanélküliség egy komoly probléma, amit nem szabad figyelmen kívül hagyni.

A munkanélküliség hazai és nemzetközi szinten történő vizsgálatának módszertana a következők szerint alakul: A cél az, hogy megvizsgáljam a munkanélküliség jelenségét az európai országokban és hazánkban, annak okait, hatásait és azokat a tényezőket, amelyek befolyásolják. Az adatokat a hazai és nemzetközi munkaerőpiacokról, oldalakról gyűjtöm össze. A hazai adatokat részben a Központi Statisztikai Hivataltól (KSH) és a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatától (NFSZ) szerzem be. A nemzetközi adatokat a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettől (ILO), a Világbanktól és más releváns szervezetektől szerzem be.

Kutatási kérdések:

- Hogyan alakul a munkanélküliség Magyarországon?
- Hogyan alakul a munkanélküliség az Európai Unió országaiban?
- Milyen okok vezetnek a munkanélküliséghez hazánkban és az európai unió országaiban?
- Milyen intézkedések hatékonyak a munkanélküliség csökkentésében?
- Hogyan lehet összehangolni a gazdasági, oktatási, adópolitikai és szociális intézkedéseket a munkanélküliség csökkentése érdekében?

3. Eredmények és értékelésük

3.1 Munkanélküliség alakulása hazánkban, azaz Magyarországon

„A munkanélküliség Magyarországon lényegében a kapitalista iparosítás korai időszakában, gyakorlatilag már a XIX. század utolsó évtizedeiben megjelent. Mértéke nem volt állandó, hanem számos tényezőtől- elsősorban a konjunkturális ciklusoktól¹- függően ingadozott.” (Dr. Fóti J. – Dr. Lakatos M., 2004) Magyarországon a munkanélküliség a történelmi, gazdasági és társadalmi változások hatására különböző időszakokban és mértékben jelentkezett. Az alábbiakban néhány fontosabb időszakot és tényezőt említek meg a munkanélküliség megjelenésével kapcsolatban Magyarországon:

1. **90-es évek eleje (Az átmenet időszaka):** Az 1990-es évek elején Magyarországon a kommunizmus bukását és a piacgazdaság felé történő átmenetet tapasztalták. Ez a folyamat sok vállalat bezárásához, átszervezéshez és elbocsátáshoz vezetett, ami jelentős munkanélküliséget okozott. Az állást keresőkről hivatalos összesítés 1986 óta készül. 1990-es évek elején 24,2 ezer munkanélkülit regisztráltak. Néhány felmérés szerint a munkanélküliségi ráta 2,7 % volt, ami európai viszonylatban alacsonynak minősült. Az első átfogó törvényi szabályozást az 1991. évi IV. törvény jelentette, ami gondoskodott a munkanélküliek ellátásáról. A segélyezés maximális időtartama 2 év volt és bérarányosan megállapította a segély havi összegét, amit a minimálbér háromszorosában limitált. (*Http27,2023*) (*Http29,2023*). Ez úgymond motiváció is volt arra, hogy a munkanélküliek regisztráljanak a munkanélküli hivatalokban. Később emiatt a munkanélküliség tömegessé vált, ezért szükségessé vált a törvény módosítása, amivel csökkentették a segélyezés időtartamát, illetve a segélyösszeg maximális határát.
2. **Gazdasági válságok és helyreállások:** A 2008-as pénzügyi válság és az azt követő európai adósságválság is kedvezőtlen hatással volt a magyar gazdaságra. A pénzügyi válság globális hatást gyakorolt a gazdaságokra, így Magyarországra is. A válság hatására sok vállalat csökkentette a termelést, leépítéseket hajtott végre, vagy akár csődbe ment. Ennek eredményeként a munkanélküliségi ráta 2008 végétől 2009 közepéig jelentősen emelkedett. A válság legakutabb időszakában a munkanélküliség meghaladta a 10%-ot. Ebben az időszakban a munkanélküliség jelentősen emelkedett,

¹ **Konjunkturális ciklus:** A konjunkturális ciklus a gazdaság teljesítményének periodikus ingadozását írja le egy adott időszakban.

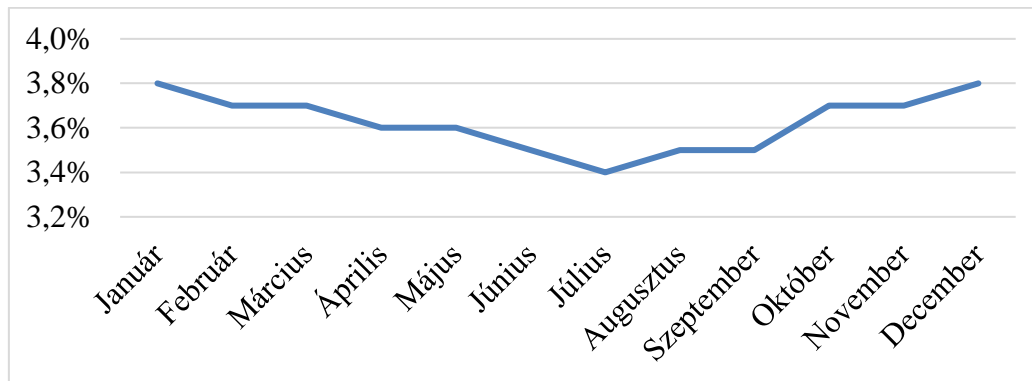
de későbbi gazdasági reformok és növekedési intézkedések segítettek a helyzet javításában (*Http28,2023*) *Http30, 2023*).

3. **A Közép-Európai régióhoz történő csatlakozás (EU-csatlakozás):** 2004-ben Magyarország csatlakozott az Európai Unióhoz, ami pozitív hatással volt a gazdaságra és a munkaerőpiacra is. Az EU-s csatlakozás elősegítette az exportot és a beruházásokat. Az EU-csatlakozás előtt Magyarországon a munkanélküliség viszonylag magas volt, különösen a kilencvenes évek elején, amikor a privatizáció és a gazdasági átalakítások jelentős hatással voltak a munkaerőpiacra. Az EU-csatlakozás előtti években már látható volt a gazdasági növekedés, és a munkanélküliség lassú csökkenésnek indult. (*Http31,2023*). Az EU-csatlakozás pozitív hatást gyakorolt a magyar gazdaságra. Nyíltak meg új piacok, növekedtek a kereskedelmi lehetőségek, és külföldi befektetések érkeztek az országba. Az EU-csatlakozás tehát összességében pozitív hatással volt a magyar gazdaságra és a munkanélküliségre, bár a pénzügyi válság okozta nehézségek kihatottak az országra.
4. **Az egészségügyi válság (COVID-19):** 2019-ben a világméretű járvány hatására a gazdaság számos területe, különösen az idegenforgalom, vendéglátás és egyes iparágak nagyban visszaestek. Ez vezetett a munkanélküliség növekedéséhez. A kormány intézkedései és támogatásai próbálták enyhíteni ezen hatásokat.
5. **Szaktanácsellátás és munkaerőhiány:** Magyarországon az utóbbi években megfigyelhető egy olyan tendencia, hogy egyes szakmákban (pl. informatikusok, mérnökök, egészségügyi szakemberek) komoly hiány mutatkozik a megfelelő képzettségű munkaerőből.

A következőkben **Magyarország** munkanélküliségének alakulását vizsgálom az elmúlt 5 évre visszamenőleg, tehát 2018-tól- napjainkig. **2018-ban** Magyarországon a munkanélküliség viszonylag alacsony szinten maradt az év során. Az adatok azt mutatják, hogy a gazdaság jó teljesítményt nyújtott, ami lehetővé tette a foglalkoztatottság növekedését és a munkanélküliség csökkenését. Az alábbiakban (*1. ábra*) részletesebben bemutatom a munkanélküliség alakulását 2018-ban:

1. ábra Munkanélküliségi ráta hazánkban 2018-ban

(Forrás:saját szerkesztés, Htt33,2023 alapján)

Az év kezdetén a munkanélküliségi ráta 3,8% volt. Ez azt jelenti, hogy az aktív munkavállalók körében ez az arány volt azoknak az embereknek a száma, akik munkanélküliek voltak. Áprilisra a munkanélküliség kissé csökkent, 3,6%-ra esett vissza. Ez a folyamat azt mutatja, hogy a gazdasági aktivitás és a foglalkoztatottság növekedésének hatására kevesebb ember volt munkanélküli. Júliusban a munkanélküliség tovább csökkent, 3,4%-ra. Ez azt sugallja, hogy a nyári hónapokban a gazdaság tovább erősödött, és a munkanélküliség tovább csökkent. Szeptemberben a munkanélküliségi ráta tovább csökkent, 3,3%-ra. Ez egy igen kedvező jel, mivel a munkanélküliség még alacsonyabb szintre esett vissza. Az év végén a munkanélküliség növekedett, 3,5%-ra. Ez lehet a szezonális hatások, a karácsonyi időszak esetleges munkaerőpiacon történő változásai miatt.

Összességében az 2018-as év alatt Magyarországon a munkanélküliség kedvező tendenciákat mutatott. A stabil gazdasági növekedés és a vállalkozások sikeres tevékenységek segítettek a foglalkoztatottság növekedésében. Ez hozzájárult a munkanélküliség alacsony szintjének fenntartásához és javításához az év folyamán. A munkaerőpiacon tapasztalt pozitív tendenciák jó jel a gazdasági stabilitás szempontjából.

2019-ben Magyarországon a munkanélküliség továbbra is alacsony szinten maradt. Az év során a munkanélküliségi ráta átlagosan 3,5%-os szinten mozgott. Ez azt jelenti, hogy az aktív munkavállalók között mindössze 3,5% volt azoknak az aránya, akik munkanélküliek voltak. A 2019-es évben Magyarországon tapasztalt alacsony munkanélküliség számos kedvező gazdasági és politikai tényezőnek köszönhető. Az alábbiakban részletesebben elemzem a munkanélküliség alakulását ebben az időszakban:

- I. Gazdasági növekedés és stabilitás: Magyarország gazdasága 2019-ben relatív stabilitást mutatott és mérsékelt növekedést ért el. Ez a gazdasági stabilitás és növekedés lehetővé tette a vállalkozásoknak, hogy további munkahelyeket teremtsenek, csökkentve ezzel a munkanélküliséget.
- II. Vállalkozások teljesítménye: A vállalkozások sikeres működése kulcsfontosságú a foglalkoztatottság szempontjából. Ha a vállalkozások jól működnek és növekednek, több munkavállalót tudnak foglalkoztatni, csökkentve ezzel a munkanélküliséget.
- III. Állami foglalkoztatáspolitikák: Az állam aktív foglalkoztatási politikái, mint például a képzési programok, támogatások a munkaerőpiacra való visszatéréshez és egyéb intézkedések segíthetnek a munkanélküliség csökkentésében.
- IV. Szaktanáshiány és munkaerőpiaci kihívások: Egyes szektorokban és területeken Magyarországon szaktanáshiány tapasztalható. Ez lehet pozitív tényező a munkanélküliség alacsony szinten tartásában, mivel a vállalkozások igénylik a szakképzett munkaerőt.
- V. Globális gazdasági környezet: Az ország gazdasága része a globális gazdaságnak, és ezért a globális gazdasági környezet változásai is befolyásolhatják a hazai munkanélküliséget.

Összességében, 2019-ben Magyarországon a kedvező gazdasági körülmények, a vállalkozások sikeres tevékenysége és az állam aktív foglalkoztatáspolitikái hozzájárultak ahhoz, hogy a munkanélküliség alacsony szinten maradjon. Az alacsony munkanélküliség pozitív hatással van a gazdasági stabilitásra és a munkaerőpiac egészséges működésére. Azonban fontos megjegyezni, hogy a gazdasági és politikai környezet változásaival a munkanélküliség helyzete is változhat, ezért fontos folyamatosan figyelemmel kísérni a gazdasági fejleményeket (*Http34,2023*).

Magyarországon 2020-ban a COVID-19 járvány hatása alatt jelentős változások következtek be a munkanélküliségi helyzetben. Járvány és a vele járó gazdasági válság számos területet érintett, köztük a foglalkoztatást és a munkanélküliséget is. Az alábbiakban részletesen bemutatom a munkanélküliség alakulását ebben az évben:

- **Az év eleje (Január - Február):** Az év elején, még a járvány elterjedése előtt, Magyarországon a munkanélküliség alacsony szinten állt. Az első két hónapban a munkanélküliségi ráta 3,7%-ra csökkent.
- **Március - Április (A világjárvány hatása):** Márciusban és áprilisban a COVID-19 járvány terjedése Magyarországon is gyorsult. A kormány szigorú intézkedéseket hozott a járvány terjedésének lassítására, beleértve a kijárási korlátozásokat és az üzletek bezárását. Ez jelentős hatással volt a munkanélküliség alakulására. Áprilisban a munkanélküliségi ráta 4,6%-ra emelkedett.
- **Május - Július (Fokozatos talpraállás):** A második negyedévben, ahogy a járványhelyzet enyhült és a gazdaság újraindult, a munkanélküliség mérséklődött. Májusban és júniusban a munkanélküliségi ráta 4,4%-ra csökkent. Júliusban tovább csökkent, 4,1%-ra.
- **Augusztus - December (Lassú stabilizálódás):** A második félévben a munkanélküliség tovább csökkent. Augusztusban a munkanélküliségi ráta 4,0%-ra esett vissza. A következő hónapokban is folytatódott ez a lassú csökkenés, de a munkanélküliségi ráta még mindig magasabb volt, mint az év elején. (*Http35,2023*)

Összességében **2020-ban** Magyarországon a COVID-19 járvány miatt bekövetkezett gazdasági válság jelentős hatást gyakorolt a munkanélküliségi helyzetre. A COVID-19 járvány a gazdasági tevékenység számos területén okozott visszaesést. Számos vállalkozás szenvedett veszteségeket, kénytelen volt leépítéseket végrehajtani, vagy akár bezárni. Különösen a vendéglátás, turizmus, kiskereskedelem és egyéb szolgáltatások területén volt érzékelhető a visszaesés. Az egyes iparágak és szektorok különböző mértékben érintettek voltak. Például, a turizmus és vendéglátás, valamint a szórakoztatóipar súlyosabb visszaesést tapasztalt, míg más szektorok, mint például az élelmiszeripar vagy az egészségügy, kevésbé szenvedtek el veszteségeket. A járvány terjedésének megfékezésére hozott intézkedések, valamint a gazdaság újraindítása hozzájárultak a munkanélküliség mérséklődéséhez, de a munkanélküliségi ráta még mindig magasabb volt, mint az év elején. A kormány számos gazdasági segítségcsomagot hozott létre a vállalkozások és a foglalkoztatottság támogatására. Ezek a csomagok többek között támogatásokat, kedvezményeket és hitelprogramokat tartalmaztak. A gazdasági helyzet és a munkaerőpiac alakulása továbbra is függ a járványhelyzet alakulásától és a gazdasági intézkedésektől.

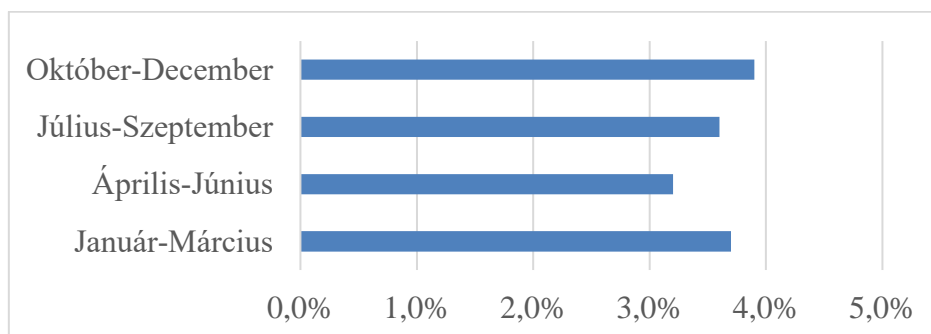
A **2021-es** év során Magyarországon a munkanélküliség alakulása a COVID-19 járvány hatásaival és a gazdasági helyzet változásaival volt szoros kapcsolatban. Az alábbiakban részletesen bemutatom a munkanélküliség alakulását Magyarországon 2021-ben: (Htt36,2023)

- **Január - Március:** Az év elején, bár a járvány még mindig jelen volt, a gazdaság fokozatosan kezdett talpra állni az előző évben tapasztalt válságból. A munkanélküliségi ráta januárban 4,0%-on állt. Februárban enyhén csökkent, 3,9%-ra, majd márciusban további enyhe csökkenés történt, 3,8%-ra.
- **Április - Július:** A tavaszi hónapokban folytatódott a munkanélküliség lassú csökkenése. Áprilisban a munkanélküliségi ráta 3,7%-ra esett vissza. Májusban és júniusban is további enyhe csökkenés volt megfigyelhető és a munkanélküliségi ráta 3,6%-ra csökkent. Júliusban is hasonlóan alacsony szinten maradt.
- **Augusztus - Szeptember:** A nyár közepétől a munkanélküliség alakulása továbbra is kedvező volt. Augusztusban a munkanélküliségi ráta tovább csökkent, 3,5%-ra.
- **Október – December:** Az október-decemberi időszakban a munkanélküliségi ráta 3,7 % volt.

Összességében 2021-ben a gazdasági helyzet javulása és a járványügyi helyzet enyhülése hozzájárult a munkanélküliség fokozatos csökkenéséhez.

A **2022.** január–márciusi időszakban a munkanélküliségi ráta **3,7%-ot** tett ki. Ez a mérték hasonló volt az előző évekhez. 2022. április–júniusban a munkanélküliségi ráta **3,2%-ot** tett ki. A 2022. július–szeptemberi időszakban a munkanélküliségi ráta **3,6%-ot** tett ki. Egy évvel korábbihoz képest a munkanélküliségi ráta 0,3 százalékponttal csökkent. 2022. október-decemberben az egy évvel korábbihoz képest a munkanélküliségi ráta 0,2 százalékponttal **3,9 %-ra** nőtt (2. ábra).

2. ábra Munkanélküliségi ráta hazánkban 2022-ben
(Forrás: saját szerkesztés, Htt37,2023 alapján)

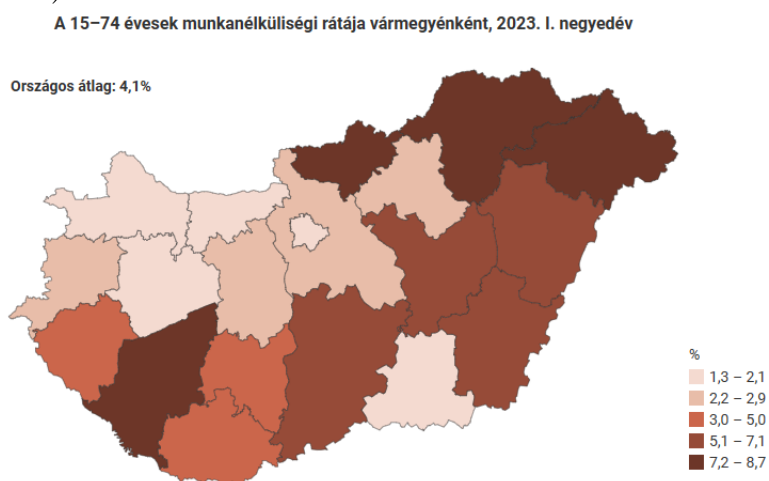

5. táblázat Munkanélküliségi ráta korcsoportok szerint
(Forrás: *Http38,2023*)

Év	15–19 éves	20–24 éves	25–29 éves	30–34 éves	35–39 éves	40–44 éves	45–49 éves	50–54 éves	55–59 éves	60–64 éves
2018	22,4	8,4	4,1	3,5	3,4	3,1	2,6	3,0	2,4	2,9
2019	23,3	9,6	4,4	2,4	2,7	2,8	2,5	2,4	2,3	2,1
2020	24,8	11,1	5,7	3,4	3,8	3,4	3,2	2,8	3,1	2,8
2021	29,3	11,6	5,0	4,1	3,7	3,0	2,8	3,0	3,1	2,6
2022	23,2	8,9	4,5	3,2	3,6	2,7	2,6	3,1	2,8	3,6

2023-ban a januári és márciusi időszakban (*3. ábra*) a munkanélküliség az egy évvel korábbihoz képest nőtt, ami százalékban 4,1 %-ot jelent. Az első negyedévben két részre csoportosíthatom a vármegyéket a munkanélküliség alakulásának szempontjából. Az egyik csoport az, hogy alig változott, vagy elég nagyot emelkedett a munkanélküliségi ráta. Bács-Kiskun vármegyében történt a legnagyobb növekedés, ahol 2,0 %-al emelkedett a munkanélküliségi ráta. Meglepetésemre Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye javuló tendenciát mutatott, 1,5 %-al csökkent a munkanélküliség. Ez annak az eredménye lehet, hogy javult a foglalkoztatottság azon a területen. Ennek ellenére a legmagasabb munkanélküliségi ráta még mindig Nógrád vármegyében és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében tapasztalható, 8 % vagy annál magasabb munkanélküliségi rátával.

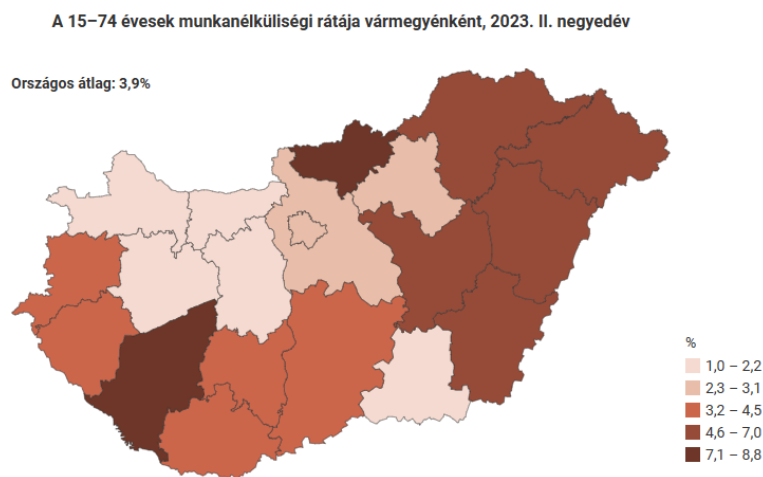
3. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása 2023. I. negyedévében
(Forrás: *Http39,2023*)

2023. II. negyedévében (*4. ábra*), tehát a májustól-augusztusig terjedő időszakban a munkanélküliségi ráta országos szinten 3,9 % volt, tehát az I. negyedévhez képest csökkent a munkanélküliség az országban. Ha ezt a rátát megvizsgálom vármegyék szintjén, azt

tapasztalom, hogy a viszont ezzel párhuzamosan több vármegyét érintett a munkanélküliség emelkedése. Somogy vármegyében történt a legnagyobb emelkedés, ami azt jelentette, hogy a munkanélküliségi ráta 8,8 % lett, így Somogy vármegyében lett a legmagasabb a munkanélküliségi ráta. Ezzel szemben, ámbár csekély százalékkal, de Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében javulás mutatkozott, ami természetesen nem jelentette azt, hogy kevesebben kerestek munkát.

4. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása 2023. II. negyedében
(Forrás: Htt40,2023)

3.2 A munkanélküliség alakulása az európai unió országaiban

Az európai unióban a munkanélküliség megjelenése és alakulása az elmúlt évtizedek során számos gazdasági, társadalmi és politikai tényező hatására történt. Az alábbiakban néhány fontosabb időszakot és tényezőt említek meg az európai országokban a munkanélküliség megjelenésével kapcsolatban:

- 1. Az Európai Unió megalakulása (1957-1992):** Az EU alapítása óta a tagállamok közötti kereskedelem és gazdasági együttműködés erősödött, ami pozitív hatást gyakorolt a munkaerőpiacra is. Az egységes piac létrejöttével könnyebbé vált a munkaerő mobilitása a tagállamok között (Htt41,2023) (Htt42,2023).
- 2. Az európai gazdasági és monetáris unió (1992-1999):** Az euró bevezetése és a közös monetáris politika kialakítása a munkaerőpiac szempontjából is fontos lépés volt. Az egységes valuta segítette az árstabilitást és az átláthatóságot a gazdaságok között (Htt43,2023) (Htt44,2023).

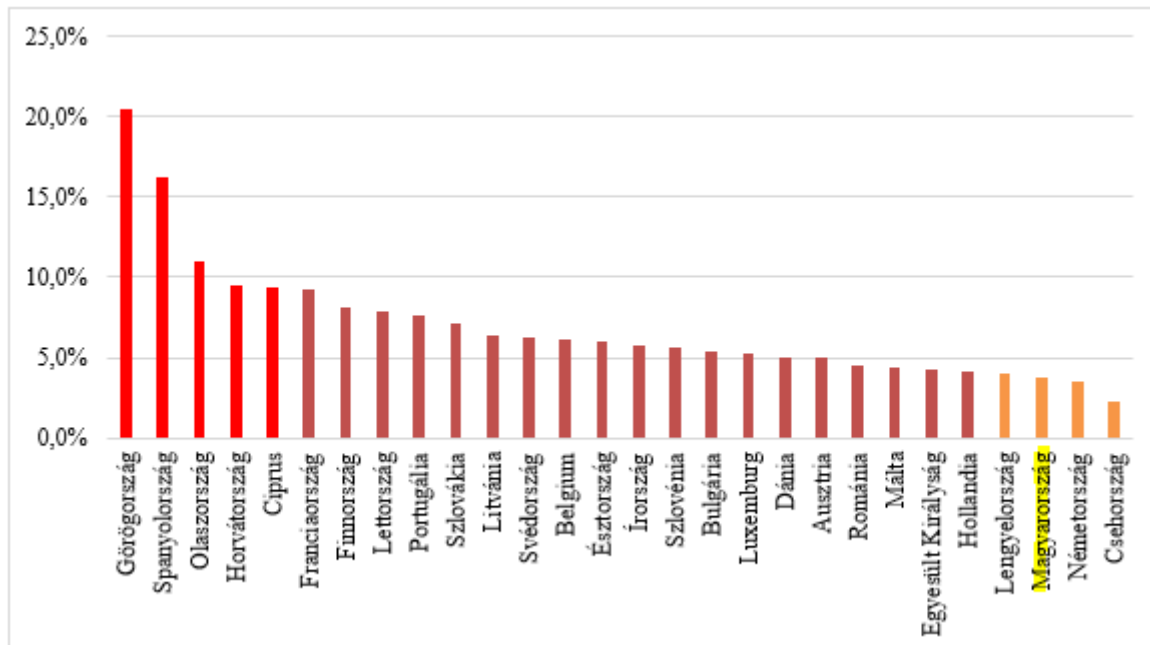
3. **Az Európai Unió bővítése (2004, 2007):** Az EU-hoz való csatlakozás előtt egyes közép- és kelet-európai országokban magas volt a munkanélküliség. Az EU-tagság előnyei, mint például a támogatások és a piachoz való könnyebb hozzáférés, javították a helyzetüket (*Http45,2023*) (*Http46,2023*).
4. **Gazdasági válságok (2008-2013):** A globális pénzügyi válság az EU-t is súlyosan érintette. Sok tagállam szenvedett recessziótól, aminek hatására a munkanélküliség szintje drasztikusan emelkedett. Különösen a periférikus országokban (pl. Görögország, Spanyolország) voltak súlyos munkanélküliségi problémák.
5. **Európai Unió és munkaerőpiac (2000-es évek):** Az EU-s tagság és a szabad munkaerőáramlás lehetőségei egyrészt lehetőséget teremtenek a munkaerőmobilitásra, másrészt viszont néha vezethetnek szakképzett munkaerőhiányhoz bizonyos országokban.
6. **A foglalkoztatási politikák és a strukturális reformok:** Az EU számos programot és kezdeményezést indított el a munkanélküliség csökkentésére és a foglalkoztatottság növelésére. Az Európai Szociális Alap, a Foglalkoztatási és Szociális Innovációs Program (EaSI) és más kezdeményezések támogatták a tagállamokat a munkaerőpiaci kihívások kezelésében (*Http47,2023*).
7. **A digitalizáció és az automatizáció:** Az ipari forradalom, a mesterséges intelligencia és a robotika terjedése új kihívásokat hozott a munkaerőpiacra. Néhány szektorban lehetséges, hogy munkahelyek megszűnnek, míg más területeken újak jönnek létre.
8. **Covid-19 és a járvány hatásai:** A Covid-19 járvány súlyos gazdasági hatásokkal járt az EU-ban. Sok vállalkozás csődbe ment, és milliók veszítették el munkájukat a válság kezdeti szakaszában. Az EU és a tagállamok számos intézkedést hoztak a gazdaságok és a munkaerőpiac támogatására, de a helyreállítás folyamata időigényes lehet.

Bár 2013 óta folyamatosan csökkent a munkanélküliség az EU-ban, 2020-ban a járvány hatására ismét emelkedni kezdtek a számok.

A következőkben az európai unió tagjainak munkanélküliségét vizsgálom az elmúlt 5 évre visszamenőleg, tehát 2018-tól-napjainkig.

A munkanélküliség országoként igen eltérő az Európai Unión belül, amit sok esetben a gazdasági teljesítmény terén mutatkozó különbségek okozhatnak. 2018-ban Csehországban, Németországban, Lengyelországban és Magyarországon volt a legalacsonyabb a munkanélküliségi ráta, amíg Görögországban, Spanyolországban, Olaszországban, Cipruson és Horvátországban volt a legmagasabb munkanélküliségi ráta.

5. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása 2018-ban az EU-ban
(Forrás: saját szerkesztés, Http48,2023 alapján)

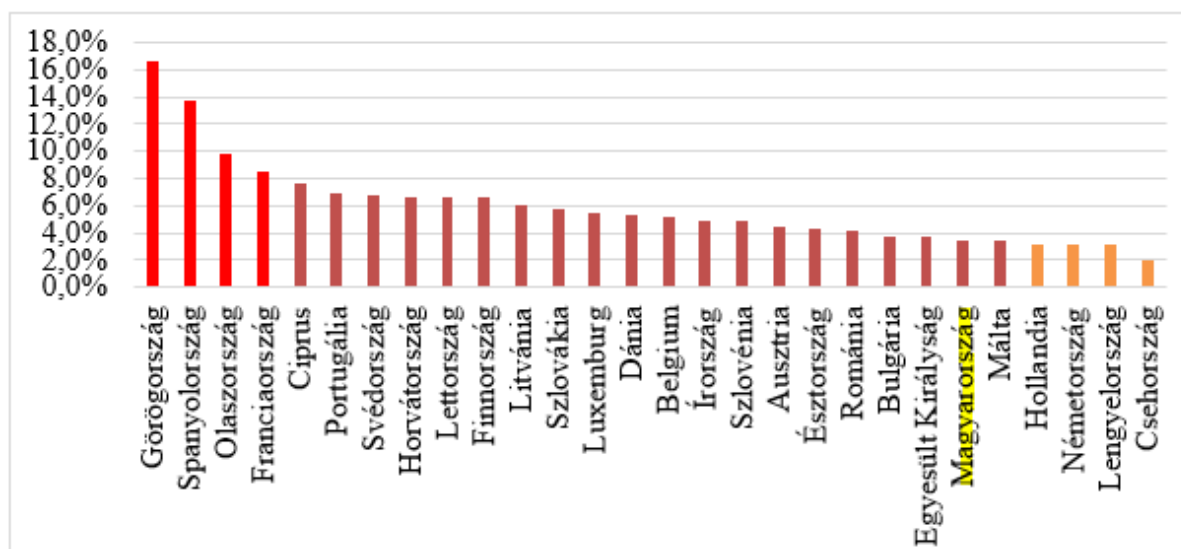
Ahogy azt a diagram is mutatja (5. ábra), 2018-ban **Görögországban** volt a legmagasabb a munkanélküliségi ráta 20,5 %-kal. Ez azt jelenti, hogy a munkaképes korú népesség mintegy ötöde volt munkanélküli ebben az időszakban. Görögország az euróövezeti adósságválság egyik legsúlyosabban érintett országa volt. A válság miatt csökkent a gazdasági aktivitás, sok vállalkozás csődbe ment, és több ezer ember veszítette el állását. Ez jelentősen befolyásolta a munkanélküliség alakulását az országban. Szorosan követte **Spanyolország** 16,2 %-os munkanélküliségi rátával. Spanyolországot szintén súlyosan érintette a 2008-as pénzügyi válság és az azt követő euróövezeti adósságválság. Ezek a válságok súlyos hatással voltak a spanyol gazdaságra, a munkanélküliség szintjének növekedésével és a gazdasági növekedés visszafogásával. **Olaszország** munkanélküliségi rátája szintén az egyik legmagasabb volt a többi országot tekintve ebben az időszakban, ami 11 %-ot jelentett. Olaszország hosszú ideig küzdött a gazdasági stagnálással és alacsony növekedési rátákkal. Ez a stagnálás jelentősen megnehezítette új munkahelyek teremtését, és emelte a munkanélküliségi rátát. Olaszország a GDP-hez viszonyított államadósság tekintetében az egyik legmagasabb aránnyal rendelkezik az eurózónában. Ennek kezelése érdekében a kormány megszorító intézkedéseket vezetett be, amelyek közvetve befolyásolták a munkaerőpiacot. A gazdasági és társadalmi problémákat súlyosbította a korrupt intézményi rendszer és a bürokrácia. Ez a környezet nem kedvezett az üzleti vállalkozásoknak és az új

munkahelyek teremtésének. **Horvátország** munkanélküliségi rátája 9,5 % volt ebben az időszakban, ami szintén egyik legmagasabb volt az Unióban. Horvátország a 2008-as pénzügyi válság után szenvedett gazdasági visszaeséstől, ami negatív hatással volt a munkaerőpiacra. A válság utóhatása a gazdaság lassú helyreállításában is érezhető volt. Horvátország gazdasága nagy mértékben függ a turizmus iparágtól, ami szezonális jellegű. A munkanélküliség magasabb lehet az időszakokon kívül, amikor kevesebb turista érkezik. Olaszországban és Horvátországban is megfigyelhető az öregedő népesség problémája, ami hatással van a munkaerőpiacra. A fiatalok nehezen találhatnak munkát, míg az idősebb munkavállalók hosszabb ideig maradhatnak a munkanélküliek között. **Cipruson** sem kedvezően alakult a munkanélküliség 2018-ban, hiszen a munkanélküliségi ráta Horvátországhoz hasonlóan 9,4 % volt. Ennek oka az is lehet, hogy Ciprus is súlyosan érintett volt az euró-zóna adósságválságában. A ciprusi gazdaságban a pénzügyi szektor nagyon fontos szerepet játszik. A válság idején a pénzügyi szektorban is jelentős problémák merültek fel, amelyek hatással voltak a gazdaság egészére és a munkaerőpiacra. Cipruson a mezőgazdaság és a turizmus szektorok nagyon szezonális jellegűek, ezért az ezeken a területeken dolgozók munkanélkülivé válhatnak a szezonon kívüli időszakokban. A közepesen magas munkanélküliségi rátájú kategóriába sorolható: **Franciaország** (9,2%), **Finnország** (8,1 %), **Lettország** (7,9 %), **Portugália** (7,6 %), **Szlovákia** (7,1 %), **Litvánia** (6,4 %), **Svédország** (6,2 %), **Belgium** (6,1 %), **Észtország** (6 %), **Írország** (5,8 %), **Szlovénia** (5,6 %), **Bulgária** (5,4 %), **Luxemburg** (5,3 %), **Dánia** (5 %), **Ausztria** (5%), **Románia** (4,5 %), **Málta** (4,4 %), az **Egyesült Királyság** (4,2 %) és **Hollandia** (4,1 %). A szerencsésebb országok közé tartozott Lengyelország, Magyarország, Németország és Csehország, ahol alacsony volt munkanélküliségi ráta. **Lengyelországban** 4 % volt a munkanélküliségi ráta. Lengyelország az előző években dinamikus gazdasági növekedést ért el, ami hozzájárult a munkanélküliség alacsony szintjéhez. A magas növekedési ráta lehetővé tette új munkahelyek teremtését és a munkaerőpiacon való stabilitást. Lengyelország jelentős exportpiaccal rendelkezik, ami segítette a gazdasági növekedést. Az exportorientált vállalkozások nagyban hozzájárultak a foglalkoztatottság növekedéséhez. Az Európai Unió támogatások és beruházások is fontos szerepet játszottak a gazdaságélénkülésben és a munkahelyteremtésben. Az EU támogatások segítették az infrastrukturális projektek megvalósulását. Lengyelország gazdasága sokféle ágazatból tevődik össze, mint például az informatika, a gyártás, a szolgáltatások és a mezőgazdaság. Ez a sokszínűség szintén hozzájárult a gazdasági stabilitáshoz és a munkanélküliség alacsony szintjéhez. **Magyarország** ebben az időszakban 3,7 %-os munkanélküliségi rátával rendelkezett. Az ország vonzó célpont lett a külföldi befektetők és a

vállalatok számára, ami beruházásokat és exportnövekedést generált. Ez támogatta a gazdasági bővülést és a munkaerőpiac erősödését. Magyarország vonzó turisztikai célpontként is szolgált, ami számos munkahelyet teremtett a turizmus és a vendéglátás területén. **Németországban** csupán 3,5 % volt a munkanélküliségi ráta, ami szintén nagyon jó eredménynek számított. Németország az egyik vezető gazdaság Európában és ebben az időszakban az ország élvezte a gazdasági növekedés előnyeit. Az erős gazdasági teljesítmény segítette a munkanélküliség alacsony szinten tartását. Az alacsony munkanélküliségi ráta miatt egyre nehezebb volt a vállalatoknak megfelelő szakképzett munkaerőt találni. Ez pozitívan befolyásolta a foglalkoztatottságot. Németországban a jól működő szociális biztonsági rendszer is hozzájárult a munkanélküliség alacsony szintjéhez, mivel segítette azokat, akik elvesztették munkájukat, hogy gyorsan visszakerüljenek a munkaerőpiacra. A lista élén pedig **Csehország** állt 2,3 %-os munkanélküliségi rátával. Csehország az előző években jelentős gazdasági növekedést ért el, ami hozzájárult a munkanélküliség alacsony szintjéhez. Az erős gazdasági teljesítmény segítette a munkahelyteremtést és a foglalkoztatottság növekedését. A gazdasági növekedés miatt megnőtt a szakképzett munkaerő iránti kereslet. Csehországban kiemelkedő szerepet játszik a gépipar, az autóipar és az informatikai szektor, ezért ezekben a területeken folyamatosan keresik a jól képzett munkavállalókat. Csehország vonzó célpont a külföldi befektetők számára, ami beruházásokat és munkahelyteremtést eredményezett.

2019-ben kezdett javulni a helyzet 2018-hoz képest, néhány százalékkal alacsonyabbak lettek a munkanélküliségi ráták egy európai unió tagállamban, viszont ezzel szemben volt olyan ország, ahol emelkedett a munkanélküliségi ráta. 2019-ben az EU tagállamaiban a munkanélküliség helyzete jelentős mértékben különbözött az egyes országok között. Ebben az évben még nem érintette a Covid-19 járvány az európai gazdaságokat, így a munkanélküliségi ráták főként más tényezők, mint például a gazdasági növekedés, a foglalkoztatáspolitikai és a strukturális problémák függvényei voltak.

6. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása 2019-ban az EU-ban
(Forrás: saját szerkesztés, Http49,2023 alapján)

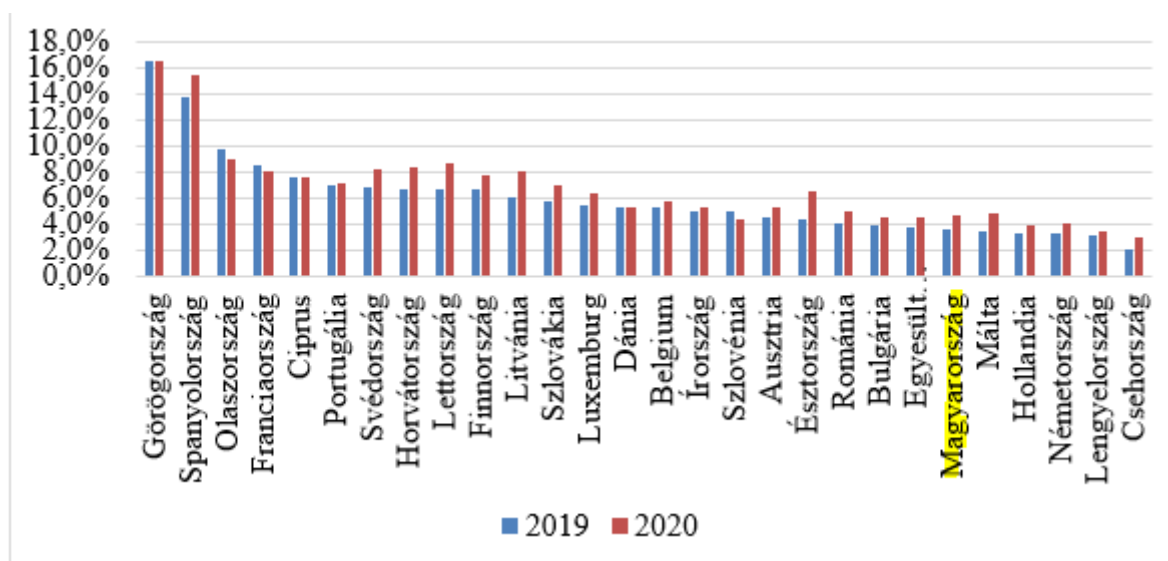
Ahogy azt a diagram (6. ábra) is mutatja, történtek változások a munkanélküliséget illetően az előző évhez képest. A négy legmagasabb munkanélküliségi rátával rendelkező ország **Görögország** (16,6 %), **Spanyolország** (13,7 %), **Olaszország** (9,8 %) és **Franciaország** (8,5 %) volt. Habár a munkanélküliségi ráta alacsonyabb lett ezeknél az országoknál 2018-hoz képest, még mindig magasnak számítottak. Ezeket az országokat követte **Ciprus** (7,6 %), **Portugália** (6,9 %), **Svédország** (6,8 %), **Horvátország** (6,7 %), **Lettország** (6,7 %), **Finnország** (6,6 %), **Litvánia** (6,1 %), **Szlovákia** (5,7 %), **Luxemburg** (5,4 %), **Dánia** (5,3 %), **Belgium** (5,2 %), **Írország** (4,9 %), **Szlovénia** (4,9 %), **Ausztria** (4,5 %), **Észtország** (4,3 %), **Románia** (4,1 %), **Bulgária** (3,8 %), **Egyesült Királyság** (3,7 %), **Magyarország** (3,5 %) és **Málta** (3,4 %). A középkategóriában szereplő országok közül 3 országnak emelkedett a munkanélküliségi rátája a 2018-as adatokhoz képest. Ez a 3 ország pedig: Svédország, Luxemburg és Dánia. **Svédországban** 6,2 %-ról 6,8 %-ra emelkedett a munkanélküliségi ráta, **Luxemburgban** 5,3 %-ról 5,4 %-ra és **Dániában** pedig 5 %-ról 5,3 %-ra emelkedett. A 4 ország pedig, ahol a legalacsonyabb volt a munkanélküliségi ráta: **Hollandia** (3,2 %), **Németország** (3,2 %), **Lengyelország** (3,1 %), **Csehország** (2 %). Hollandia stabil gazdasági helyzetben volt 2019-ben. A pénzügyi és szolgáltatások szektorban való erős jelenlét, valamint a mezőgazdaság és a logisztika fontos szerepet játszott a foglalkoztatásban. Emellett Németország export-orientált gazdasággal rendelkezik, amely hozzájárult a munkahelyteremtéshez. Erős autóipar, gépipar és technológiai szektor jellemzi, ezek a területek pedig versenyképességet biztosíthatnak a munkaerőpiacnak. Lengyelország erős gazdasági növekedést tapasztalt 2019-ben. A gyorsan fejlődő informatikai szektor,

valamint a stabil feldolgozóipar hozzájárulhatott a munkanélküliség alacsony szintjéhez, illetve a költségvetési politika és a bérek alacsonyabb szintje is vonzó lehetőségeket teremtett a vállalatoknak a munkavállalók foglalkoztatására. Csehországban pedig nem tapasztalható különös változás az előző évhez képest, Csehország erős gazdasági növekedést tapasztalt 2019-ben is. A számos iparágban (például autógyártás, elektronika) való erős jelenlét és a kisvállalkozások dinamizmusa hozzájárulhatott a munkanélküliség alacsony szintjéhez.

2020-ban a Covid hatások mellett még egy nagy esemény is történt. 2020.január 31-én a Brexit jelentős politikai esemény volt, amely az Egyesült Királyság hivatalos kilépését jelentette az Európai Unióból. Ez a pillanat, amit "Brexit Nap"-nak neveznek, az Egyesült Királyság EU-tagságának végét jelentette. Az EU-ból való kilépést követően az Egyesült Királyság egy átmeneti időszakba lépett, ami 2020. december 31-ig tartott. Az átmeneti időszak végével az Egyesült Királyság új fejezetet kezdett, mint egy olyan ország, amely nem része az EU-nak, saját független kereskedelmi politikával, bevándorlási szabályokkal és szabályozással.

Az Európai Unió a COVID-19 járvány hatására számos kihívással nézett szembe, köztük a munkanélküliség növekedésével. A járvány jelentős gazdasági visszaesést és munkahelyvesztést okozott szerte az EU-ban is. Az EU fontos szerepet játszott az összehangolt válságkezelésben. Az Európai Központi Bank (ECB) bevezetett különféle monetáris intézkedéseket a gazdaság támogatása érdekében, és az EU intézményei segítettek az egyes tagállamoknak a válságkezelésben.

7. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása 2020-ban 2019-hez képest az EU-ban
(Forrás: saját szerkesztés, Htt49,2023; Htt50,2023 alapján)

Ahogy azt a diagram is szemlélteti, 2020-ban jelentősen emelkedett a munkanélküliségi ráta az EU tagállamaiban. A legjelentősebb emelkedések a következő országokban voltak megfigyelhetőek:

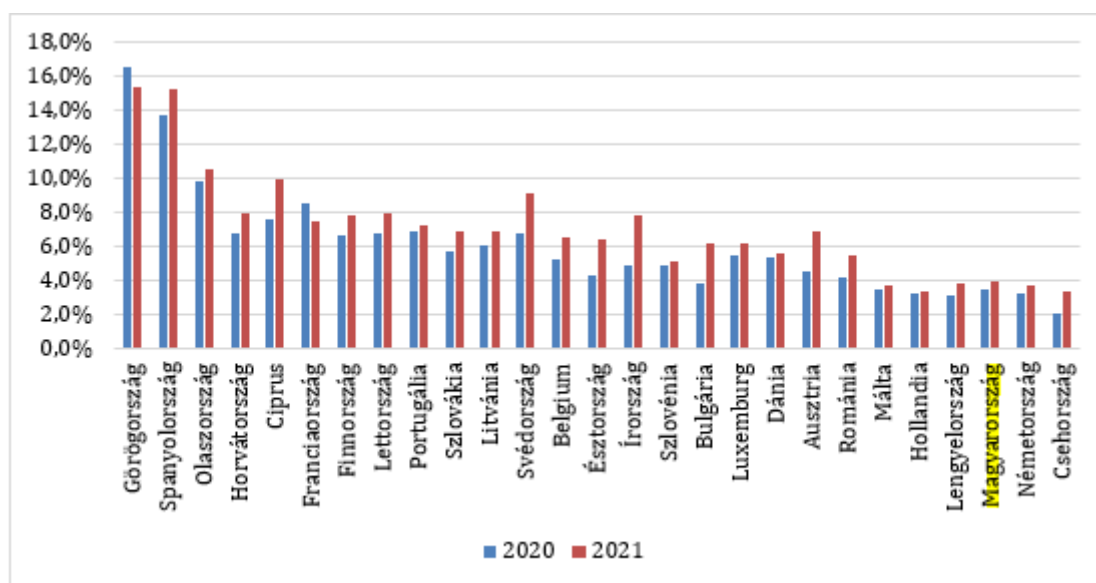
8. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása 2020-ban 2019-hez képest az EU-ban
(Forrás: *Http49,2023; Http50,2023*)

Ország	2019	2020
Svédország	6,8%	8,2%
Horvátország	6,7%	8,4%
Lettország	6,7%	8,6%
Finnország	6,6%	7,8%
Litvánia	6,1%	8,1%
Szlovákia	5,7%	7,0%
Észtország	4,3%	6,5%
Bulgária	3,8%	4,5%
Magyarország	3,5%	4,6%
Málta	3,4%	4,8%
Németország	3,2%	4,1%
Csehország	2,0%	2,9%

Ezek az adatok bemutatják (8. ábra), hogy mely EU tagállamokban befolyásolta leginkább a COVID-19 járvány a munkanélküliség alakulását. A gazdasági szerkezet és az alkalmazott intézkedések országonként eltérőek lehetnek, és ezek is befolyásolják a munkanélküliség alakulását.

2021-ben a munkanélküliségi ráta ismét változott néhány országot tekintve. Az alábbi diagram megmutatja, hogy nőtt vagy csökkent egy adott ország tekintetében a munkanélküliségi ráta 2020-hoz képest (9. ábra).

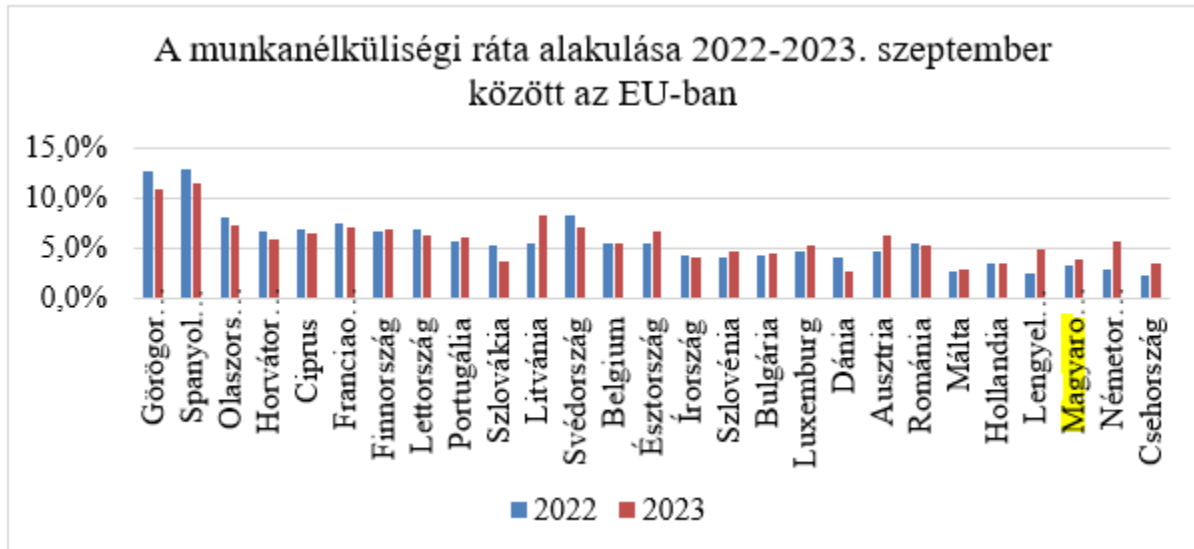
9. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása 2021-ben 2020-hoz képest az EU-ban
(Forrás: saját szerkesztés, Htt50,2023; Htt51,2023 alapján)

Spanyolország munkanélküliségi rátája emelkedett az előző évhez képest 15,3 %-ra, így második a rangsorban. Jelentős eltérés a két adat között még **Ciprusnál** (9,9 %), **Svédországnál** (9,1 %), **Észtországnál** (6,4 %), **Írországnál** (7,8 %), **Bulgáriánál** (6,2 %), **Ausztriánál** (6,9 %) és **Romániánál** (5,5 %) figyelhető meg. A világszerte dúló koronavírus-járvány hatalmas hatással volt a munkaerőpiacra. Az egészségvédelmi intézkedések és a járvány leküzdését célzó lezárások súlyos gazdasági következményeket vontak maguk után Európában. Az üzletek bezárása, az utazásikorlátozások, és a számos iparágban bekövetkező visszaesés a munkanélküliség növekedését eredményezte a kontinensen.

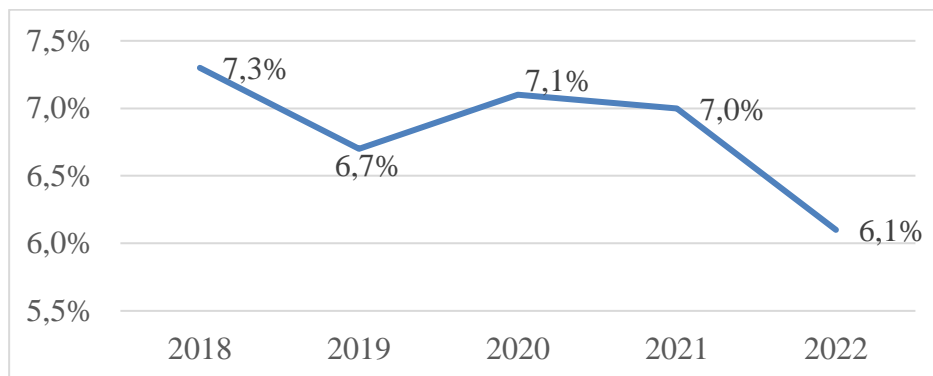
2022. és 2023. szeptembere (10. ábra) között ismét jelentős változás figyelhető meg a munkanélküliség alakulását illetően. 2022-ben a legmagasabb munkanélküliségi ráta **Spanyolországban** volt 13%-kal. Ez a pozíció 2023-ra sem változott, hiszen Spanyolország még mindig vezette a listát 11,6%-kal. A második helyen szorosan követte **Görögország**, 2022-ben 12,8%-os, 2023-ban pedig 10,9%-os munkanélküliségi rátával. 2022-ben a legalacsonyabb munkanélküliségi ráta **Csehországban** volt 2,4%, ám ez 2023-ra megváltozott és 2023-ra a legalacsonyabb munkanélküliségi ráta **Dániában** figyelhető meg, ami 2,7% volt.

10. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása 2022-2023. szeptember között az EU-ban
(Forrás: saját szerkesztés, Http52,2023 alapján)

Összesítve az elmúlt 5 év adatait, elmondhatom, hogy rengeteg befolyásoló tényezője van a munkanélküliség alakulásának. A kormányok folyamatosan azon vannak, hogy javítsák ezeket a mutatókat és minél alacsonyabb legyen a munkanélküliségi rátájuk. Az alábbi diagram összefoglalja az elmúlt évek munkanélküliségi rátájának alakulását és a legkedvezőbb évnél eddig a 2022. mutatkozott 6,1 %-os munkanélküliségi rátával.

11. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása az EU-ban 2018-2022 között
(Forrás: saját szerkesztés, Http53,2023 alapján)

3.3 A munkanélküliséghez vezető út

A munkanélküliség kialakulására számos tényező hat és ezek eltérőek lehetnek a különböző országokban. Az okok összetettek és sokszor kölcsönhatásban vannak egymással. Az alábbiakban bemutatom a munkanélküliség főbb okait, részletesen kitérve az egyes tényezőkre.

A gazdasági ciklusok hatással vannak a munkanélküliségre. Gazdasági recesszió idején a vállalatok csökkenthetik a munkaerőigényüket, ami munkanélküliséget okozhat. A gazdasági konjunktúra a gazdasági aktivitás szintjének és irányának időszakonkénti változása. Két fő fázisa van: az expanzió (növekedés) és a kontrakció (zsugorodás). Az expanziós időszakok alatt a gazdaság növekszik, míg a kontrakciós időszakokban a gazdaság zsugorodik vagy stagnál. A konjunktúra expanziós fázisában a vállalkozások általában több munkaerőt igényelnek, mivel a kereslet és a termelés növekszik. Új munkahelyek jönnek létre, és a munkanélküliségi ráta csökken. A növekvő kereslet miatt a munkavállalók iránti kereslet megnő, ami emeli a béreket és a juttatásokat. Ez javítja a munkavállalók pénzügyi helyzetét. Az emelkedő foglalkoztatottság és a magasabb jövedelmek növelik a fogyasztást, ami tovább ösztönzi a gazdasági növekedést. A vállalkozások a kereslet függvényében alkalmaznak munkaerőt, és igyekeznek kihasználni a kínálkozó üzleti lehetőségeket. Ezzel ellentétben a kontrakciós fázisban a vállalkozások gyakran csökkentik a munkaerőigényüket, mivel a kereslet és a termelés visszaesik. Ez növeli a munkanélküliségi rátát. Az alacsonyabb kereslet miatt a munkáltatók általában kevésbé hajlandóak emelni a béreket, és lehet, hogy el is kell bocsátaniuk dolgozókat. A munkanélküliség növekedése és a bizonytalanság miatt a fogyasztók visszafogják a költségeiket, ami tovább súlyosbítja a gazdasági helyzetet. A vállalkozások visszafognak a beruházásokból és az új munkahelyek létrehozásából, mivel a kereslet csökken, és nem érzik a szükségességét az új munkaerő felvételének. Fontos megjegyezni, hogy a gazdasági konjunktúra hatása a munkanélküliségre idővel változhat, és attól függ, hogy mennyire erős és hosszú távú a gazdasági változás. Az állami beavatkozások, a monetáris politika és a költségvetési intézkedések is befolyásolhatják a munkanélküliség alakulását ezekben az időszakokban (*Http54,2023*) (*Http55,2023*) (*Http56,2023*) (*Http57,2023*).

A technológiai fejlődés jelentős hatással van a munkaerőpiacra és a munkanélküliség alakulására. Bár hosszú távon a technológiai fejlődés előnyös lehet a gazdaságnak és a társadalomnak, rövid távon gyakran okozhat átmeneti nehézségeket, különösen azokban a szektorokban, ahol a technológiai változások jelentős hatással vannak a munkakörök struktúrájára. Az automatizáció és a robotizáció lehetővé teszi a gépeknek, hogy olyan

feladatokat végezzenek el, amelyek korábban emberi munkaerőt igényeltek. Ez a folyamat különösen az ipari és gyártási szektorban történik. Amikor a gépek képesek átvenni bizonyos feladatokat, az emberi munkaerő iránti kereslet csökkenhet. A fejlett mesterséges intelligencia és algoritmusok képesek egyre komplexebb feladatokat elvégezni, például döntéshozatali folyamatokban vagy adatelemzésben. Ez bizonyos adminisztratív és rutinfeladatok automatizálását teszi lehetővé, ami hatással lehet az adminisztratív pozíciókra és ügyintézői munkákra. Az online kereskedelem és a digitális platformok terjedése átalakítja a kereskedelem és a szolgáltatások szállításának módját. Ez lehetőséget teremt az online vásárlásra és szolgáltatások igénybevételére, de egyidejűleg hozzájárulhat a hagyományos kereskedelmi egységek bezárásához és a hagyományos munkakörök elvesztéséhez. A technológiai fejlődés új iparágakat hozhat létre, például az informatikai, a szoftverfejlesztés vagy a zöld energia területén. Ez új lehetőségeket teremt a munkavállalók számára, de az új szakértelmet igényel, ami változatosabb képzettségeket és készségeket kíván meg. A technológiai fejlődés tehát egy olyan tényező, amely sokféle módon befolyásolhatja a munkaerőpiacot és a munkanélküliség kialakulását. A megfelelő oktatási és átképzési programok, valamint a gazdasági szabályozások és politikák alkalmazása segíthet abban, hogy az emberek képesek legyenek alkalmazkodni és hasznosítani a technológiai változásokat (*Http58,2023*).

A demográfiai faktorok jelentős hatással vannak a munkaerőpiac működésére és a munkanélküliségre. A demográfiai változások, mint például a népesség összetételében bekövetkező változások, az életkor szerinti eloszlásban, az oktatási szintekben, a születési arányban stb., befolyásolhatják a munkaerőkínálatot és a munkaerőkeresletet. Az öregedő népesség demográfiai trendje azt jelenti, hogy egyre több idősebb munkavállaló van jelen a munkaerőpiacon. Ez a munkavállalói korosztály gyakran stabilabb és tapasztaltabb, de az egészségügyi problémák vagy a szakmai frissítések hiánya miatt esetenként nehezebben talál munkát. Egyes régiókban vagy országokban hiány lehet a fiatal munkaerőből. Ez lehet a demográfiai trendek és a munkaerőkínálat-képzettség közötti különbségek eredménye. A demográfiai adatok hatással lehetnek az oktatási szintekre és a munkavállalók képzettségére. Az olyan régiókban, ahol magasabb az iskolázottság, általában kisebb a munkanélküliség. Fontos megjegyezni, hogy a demográfiai tényezőknek hosszú távon is komoly hatása lehet a munkaerőpiacon. A kormányzatoknak és a vállalatoknak figyelembe kell venniük ezeket a változásokat a munkaerőstratégiai tervezés során. Emellett fontos az oktatási és képzési lehetőségek biztosítása annak érdekében, hogy a munkavállalók képesek legyenek alkalmazkodni a demográfiai változásokhoz (*Http59,2023*).

A külső faktorok szintén jelentős hatással lehetnek a munkanélküliségi rátára. Ezek olyan tényezők, amelyek nem közvetlenül a gazdaság vagy a munkaerőpiac működéséből erednek, hanem külső forrásokból származnak és befolyásolhatják a munkaerőpiacot. Például recessziók, gazdasági válságok, kereskedelmi háborúk vagy más globális gazdasági események hatással lehetnek a munkanélküliségre. A világgazdasági helyzet alakulása befolyásolja a vállalatok választását és ezáltal a munkaerőpiacot is. Politikai instabilitás, háborúk vagy konfliktusok a régióban negatív hatással lehetnek a gazdaságra és a foglalkoztatottságra. Az ilyen helyzetek általában visszatartják az üzleti beruházásokat és visszafogják a gazdasági növekedést. A pénzügyi piacok instabilitása, például a tőzsdei zuhanások vagy a pénzügyi válságok, hatással lehet a vállalatokra és a munkaerőpiacra. A befektetői bizalom és a finanszírozási lehetőségek változása befolyásolja a vállalatok növekedési és foglalkoztatási döntéseit. Ezek a külső faktorok gyakran összetett módon hatnak egymásra és befolyásolják a munkanélküliséget. A gazdaságpolitikai döntéshozóknak fontos szerepe van abban, hogy ezeket a tényezőket figyelembe véve hozzanak döntéseket a gazdaság és a munkaerőpiac támogatása érdekében (*Http60,2023*).

Ha az oktatási és képzési rendszer nem illeszkedik a munkaerőpiaci igényekhez, akkor a végzett hallgatók és munkavállalók nem lesznek kellőképpen felkészültek a munkaerőpiaci kihívásokra. Az iskolázottság eloszlása jelentős hatással van a munkaerőpiac működésére és a munkanélküliség alakulására. Az alacsonyabb képzettséggel rendelkezők általában nehezebben találnak munkát, és ha találnak is, gyakran alacsonyabb fizetéssel és stabilabb munkahelyi helyzettel rendelkeznek. Az alábbiakban bemutatom, hogyan hat az iskolázottság eloszlása a munkanélküliség alakulására (*Http61,2023*):

1. **Magas iskolázottságú réteg:** A magas iskolázottságúak (pl. felsőfokú végzettségűek, diplomások) általában könnyebben találnak munkát és gyakran magasabb fizetésért dolgoznak. Jellemzően nagyobb a munkaerő-piaci mobilitásuk és alkalmazkodóképességük, ami hozzájárul a stabil foglalkoztatottséghez.
2. **Közepes iskolázottságúak:** A közepes iskolázottságúak (pl. középfokú végzettséggel rendelkezők) esetében a foglalkoztatottsági helyzet változóbb lehet. Vannak olyan ágazatok és területek, ahol könnyebb munkát találnak, míg máshol lehetnek nehézségeik.
3. **Alacsony Iskolázottságúak:** Az alacsony iskolázottságúak (pl. alapfokú végzettséggel vagy anélkül) általában nehezebben találnak munkát, és gyakran olyan pozíciókban dolgoznak, amelyek kevésbé fizetősek és stabilak. Az ilyen munkavállalók hajlamosak nagyobb munkanélküliségi kockázatnak lenni.

Az iskolázottság eloszlása tehát fontos tényező a munkanélküliség alakulásában. A magasabb iskolázottságúaknak általában könnyebb a munkaerőpiaci versenyben érvényesülniük, mivel rendelkeznek a szükséges szakmai készségekkel és tudással. Ezért a kormányok és oktatási intézmények szerepe kulcsfontosságú az oktatási és képzési lehetőségek biztosításában annak érdekében, hogy a munkavállalók megfeleljenek a munkaerőpiaci igényeknek. Emellett a munkáltatóknak is fontos szerepük van abban, hogy elősegítsék a munkavállalók folyamatos szakmai fejlődését és a munkaerő-piaci mobilitásukat. Az ilyen kezdeményezések hozzájárulnak a munkavállalók munkaerőpiaci alkalmazkodóképességének javításához, ami hosszú távon csökkentheti a munkanélküliséget (*Http62,2023*).

A gazdaságpolitikai eszközök olyan intézkedések, amelyeket a kormányzat és a központi bankok alkalmaznak a gazdaság irányítására és szabályozására. Ezek a politikák jelentős hatással lehetnek a munkanélküliség mértékére. A monetáris politika a pénzügyi piacok és a pénzellátás szabályozásával foglalkozik. A központi bank (például az Európai Központi Bank az euróövezetben) irányítja a kamatokat, és használja a kamatlábakat annak érdekében, hogy befolyásolja a kölcsönök költségét. Ha a központi bank csökkenti a kamatlábakat, akkor a hitelek olcsóbbak lesznek, ösztönzve a beruházásokat és a fogyasztást, ami növelheti a gazdasági aktivitást és csökkentheti a munkanélküliséget. A fiskális politika az állami kiadások és bevételrendszer irányításával foglalkozik. A kormány dönt a költségvetési kiadásokról (például infrastruktúra-fejlesztés, közszolgáltatások), valamint az adópolitikáról (például adókulcsok, kedvezmények). Ha a kormány növeli a költségvetési kiadásokat vagy csökkenti az adókat, ez ösztönző hatással lehet a gazdaságra és segíthet csökkenteni a munkanélküliséget. A kereskedelmi politika befolyásolja a nemzetközi kereskedelmet, például vámok és egyéb kereskedelmi korlátok bevezetésével vagy eltörlésével. A kereskedelmi politika hatással lehet a gazdaság ágazataira, ami közvetetten befolyásolhatja a munkaerőpiacot. Ezen gazdaságpolitikai eszközök hatásai változóak és időbeli eltolódásokkal jelentkeznek. Fontos megjegyezni, hogy a gazdaságpolitika komplex és gyakran szükség van többféle eszköz kombinációjára a kívánt hatás eléréséhez. Emellett az eszközök hatását befolyásolja az adott gazdaság sajátosságai és a világpiaci helyzet is. Ezért a gazdaságpolitika kialakítása és végrehajtása komoly elemzést és figyelmet igényel (*Http67,2023*) (*Http68,2023*).

3.4 Politikák és intézkedések a munkanélküliség csökkentése érdekében Magyarországon

Hazánkban számos intézkedéssel és politikával igyekeznek szabályozni a munkanélküliség alakulását. Az egyik leghatásosabbnak bizonyuló program, amit Magyarország kormánya is támogat, az a közmunkaprogram. Ez a program ideiglenesen munkát biztosít azoknak a személyeknek, akik már régóta nem tudnak elhelyezkedni. Ezáltal hozzájutnak némi jövedelemhez és magát a munkavégzést pedig az állam, vagy az önkormányzat vagy valamilyen egyházi szerv által működtetett helyen kell elvégeznie. A program legfőbb célja az, hogy a már hosszabb ideje munka nélkül élő személyeket, akik már elszoktak úgymond a munkától, visszairányítsa, illetve visszavezesse a munka világába. A munkaerő-piaci szolgáltatások fejlesztése is fontos politikai intézkedés a munkanélküliség csökkentése érdekében. Az ilyen szolgáltatások célja, hogy segítsék a munkanélkülieket munkát találni, javítsák az álláskeresési technikáikat és javítsák a munkavállalók és munkaadók kapcsolatát. Az ilyen szolgáltatások magukba foglalhatják az önéletrajzírás és a felvételi interjúkra felkészülést, valamint az álláshirdetések és a karrierlehetőségek nyomon követését is.

Mindemelett nagy hangsúlyt fektetnek a képzésekre és az átképzésekre. Az oktatási és képzési rendszer fejlesztése révén próbálják növelni a munkaerőpiaci keresletre adott válaszként a készségek és szaktudás fejlesztését. A kormány pénzügyi támogatást biztosít a munkanélkülieknek, hogy új készségeket sajátítsanak el vagy javítsák a már meglévő készségeiket, hogy javítsák munkaerőpiaci helyzetüket. Ez lehetőséget ad az embereknek, hogy képzett munkavállalókká váljanak az új iparágakban és szakmákban. Olyan programokat is működtetnek, ahol tanácsadók segítenek a munkakeresőknek a megfelelő képzési lehetőségek kiválasztásában, illetve a munkaerőpiachoz való visszatérésben. Ezekben az átképzésekben a munkaügyi központok is részt vesznek és segítik a munkanélküli személyeket, hogy minél hamarabb el tudjanak helyezkedni.

A kormánynak fontos szerepe van az adópolitikában is a munkanélküliség csökkentése érdekében. Az adócsökkentések és adókedvezmények széles körben alkalmazott politikai intézkedések, amelye célja, hogy ösztönözzék a vállalatokat, hogy több munkahelyet hozzanak létre és növeljék a gazdasági növekedést. Az adókedvezmények és támogatások különösen a kis-és közepes vállalkozásoknak nyújtanak segítséget, amelyek a gazdaság motorjaként játszanak szerepet. A gazdasági növekedés a munkahelyek létrehozásához vezet és csökkenti a munkanélküliség arányát. A kormányok számos gazdaságösztönző politikát

alkalmaznak, például infrastruktúrafejlesztésre, iparfejlesztésre és a befektetők ösztönzésére vonatkozó politikákra összpontosítanak. Az ilyen intézkedések célja, hogy vonzóbbá tegyék az országot a külföldi befektetők számára, ami új munkahelyeket teremthet és szintén növelheti a gazdasági növekedést.

Egy másik nagyon jelentős intézkedés a bérfelzárkóztatási program. Ezeknek a programoknak a célja az, hogy növeljék a béreket, különösen a kevésbé fejlett régiókban, ahol a munkanélküliség általában magasabb. A bérfelzárkóztatási programok keretében a kormány olyan támogatásokat nyújt a vállalkozásoknak, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy emeljék dolgozóik bérét. Ezáltal ösztönzik a munkaadókat a versenyképes fizetések nyújtására, ami hozzájárulhat a munkavállalók elköteleződéséhez és a munkaerő megtartásához. A bérfelzárkóztatási programok általában hosszú távú célokat szolgálnak és az általuk megvalósuló béremelkedések hozzájárulhatnak a gazdasági fejlődéshez és a munkanélküliség csökkentéséhez (*Http63,2023*).

Magyarországon a regionális fejlesztési programok olyan tervezett és koordinált intézkedéssorozatok, amelyek a különböző régiók gazdasági fejlődését és versenyképességét célozzák. Ezek a programok általában hosszú távú stratégiákon alapulnak, és számos területet érintenek, például a gazdaságot, az infrastruktúrát, az oktatást és a munkaerőpiacot. Ide tartozik például az infrastruktúra fejlesztése is, az utak, vasutak, repülőterek és egyéb közlekedési és energetikai infrastruktúra projektek. Ezek segítenek javítani a régiók közötti kapcsolatokat és a hozzáférést a piacokhoz. A programok támogatják a helyi oktatási és képzési intézményeket, hogy azok megfeleljenek a régiók munkaerő-piaci igényeinek. A programok támogathatják az innovációt és a kutatás-fejlesztést a régiókban, hogy növeljék a versenyképességet és a gazdasági növekedést.

3.5 Politikák és intézkedések a munkanélküliség csökkentése érdekében az EU-ban

Az Európai Unióban (EU) a munkanélküliség csökkentése érdekében számos politikát és intézkedést vezettek és vezetnek be. Az egyik legfontosabb ezek közül a foglalkoztatási stratégia. Az EU Foglalkoztatási Stratégia az Európai Unió munkaerőpiaci helyzetét és foglalkoztatási politikáját meghatározó keretrendszer. A stratégia fő célja a foglalkoztatási szintek emelése és a munkanélküliség csökkentése az EU tagállamaiban. A stratégia arra törekszik, hogy az EU-ban a munkanélküliek és a munkaerőpiaci inaktivitás csökkenjen, valamint növekedjen a munkaerőpiaci részvétel. Fontos hangsúlyt fektetnek a fiatalok és a hosszú távú munkanélküliek helyzetének javítására. Az EU arra törekszik, hogy

könnyebbé váljon a munkavállalók számára a tagállamok közötti mobilitás, így elősegítve a jobb munkalehetőségekhez való hozzáférést. A Foglalkoztatási Stratégia kiemelten foglalkozik a hátrányos helyzetű csoportok, mint például a romák, idősek és fogyatékkal élők foglalkoztatási helyzetének javításával is (*Http64,2023*). Az EU strukturális alapokat is biztosít tagállamainak a gazdasági és társadalmi fejlődés támogatására, amelyek között szerepel a foglalkoztatásra, a szociális támogatásra és a versenyképességre fordítható alapok. Az EU arra törekszik, hogy minden fiatalnak 25 éves korig ajánljon valamilyen oktatási, képzési, gyakornoki vagy munkalehetőséget a munkanélküliség elkerülése érdekében. Az EU biztosítja, hogy a tagállamokban létezzenek minimálbér-szabályozások, amelyek segítik a munkavállalók megélhetését és a méltányos bérezést (*Http65,2023*) (*Http66,2023*). Az EU szociális befektetési csomagot is létrehozott, amely célja a szociális kiadások növelése és a társadalmi kohézió erősítése. Az Európai Unió Szociális Befektetési Csomagja (angolul: Social Investment Package) egy olyan kezdeményezés, amely a társadalmi dimenziók erősítését célozza az EU-ban. Konkrét intézkedéseket és iránymutatásokat foglal magában a munkanélküliség csökkentésére, a munkaerőpiaci helyzet javítására, valamint a társadalmi kirekesztés és a szegénység elleni küzdelemre. A csomag alapelvei közé tartozik a prevenció, a befektetés és az igazságosság. A Szociális Befektetési Csomag konkrét intézkedéseket tartalmaz a munkaerő-piaci integráció, az oktatás, a képzés, az egészségügy és más területek fejlesztésére. Emellett támogatja a tagállamokat abban, hogy a szociális kiadásokat olyan módon tervezzék és hajtsák végre, hogy azok a leginkább rászorulókhöz jussanak el. Az EU támogatja a tagállamokat a munkanélküliek visszailleszkedésének elősegítésében, például a munkaerőpiaci programok és képzések finanszírozásával. (*Http70, 2023*) Az EU különböző programokkal és finanszírozási lehetőségekkel támogatja a KKV-kat, melyek sok esetben kulcsszerepet töltenek be a foglalkoztatás növelésében. A COSME program (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) célja a vállalkozói környezet javítása, a vállalkozások növekedési potenciáljának támogatása és a nemzetközi versenyképességük növelése. Az Erasmus for Young Entrepreneurs program lehetőséget biztosít fiatal vállalkozóknak és jól működő vállalkozásoknak, hogy tapasztalatokat cseréljenek és tanuljanak egymástól Európán belül. Az EBA (Európai Beruházási Alapok) támogatja a kockázati tőke és a vállalkozói hitel szolgáltatások bővítését, hogy a KKV-k hozzáférjenek a finanszírozáshoz. Az EU több kutatási és innovációs programot indított, amelyekben a KKV-k is részt vehetnek, például az Európai Innovációs Tanács programjai. (*Http71, 2023*)

Ezen intézkedések és programok célja az EU munkaerőpiaci helyzetének javítása, a gazdasági növekedés ösztönzése és a szociális kohézió erősítése. Fontos megjegyezni, hogy ezeket az intézkedéseket a tagállamoknak is végrehajtaniuk kell a saját nemzeti szintjükön, és az EU csak támogató szerepet tölt be ezen a területen.

3.6 A gazdasági, oktatási, adópolitikai és szociális intézkedések összehangolása

A gazdasági, oktatási, adópolitikai és szociális intézkedések összehangolása kulcsfontosságú a munkanélküliség csökkentése és a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében.

Az első lépés az, hogy a kormányzatok határozzák meg a konkrét célkitűzéseket a munkanélküliség csökkentésére és a foglalkoztatás növelésére. Fontos, hogy ezek a célok SMART (Specifikus, Mérhető, Elérhető, Releváns, Időzített) alapelveknek megfeleljenek.

A második lépés az, hogy fejleszteni kell az oktatási és képzési rendszereket annak érdekében, hogy azok jobban illeszkedjenek a munkaerőpiaci igényekhez. Ez segíti a munkavállalók alkalmazkodóképességét és versenyképességét. Az adórendszernek ösztönöznie kell a vállalkozásokat a foglalkoztatás növelésére és a beruházásokra. Rugalmas adópolitika lehetőséget teremt a vállalkozásoknak a növekedésre és a munkaerőfelvételre.

Fontos lépés a szociális biztonság és a támogatás. Biztosítani kell a megfelelő szociális védettséget és támogatást azoknak, akik munkanélküliségi időszakon mennek keresztül. Ez segíti az embereket abban, hogy visszataláljanak a munkaerőpiacra.

Fontos az is, hogy a kormányzati szektor, a vállalatok, a civil szervezetek és a felsőoktatási intézmények együttműködjenek a munkaerőpiaci kihívások megoldása érdekében. Rendszeres monitorozás és értékelés szükséges annak érdekében, hogy nyomon lehessen követni a bevezetett intézkedések hatékonyságát, és szükség esetén módosítani lehessen a stratégiát. Ösztönözni kell a munkavállalók mobilitását és rugalmasságát, hogy könnyebben át tudjanak helyeződni a munkaerőpiac különböző szegmensei között. Szintén ösztönözni kell az innovációt és a technológiai fejlődést, mivel ezek új munkahelyeket teremthetnek és növelhetik a vállalkozások versenyképességét.

Az intézkedések és politikák sikere az összehangoltságban és a hosszú távú elkötelezettségben rejlik. Fontos, hogy a kormányzati szereplők, az üzleti szektor és a civil társadalom együttműködjenek a célkitűzések elérésében.

12. ábra SMART alapelv
(Forrás: Htp69,2023)

4. Következtetések és javaslatok

Véleményem szerint a munkanélküliség csökkentése és a foglalkoztatás növelése elengedhetetlen része egy stabil gazdaság és a társadalmi jólét szempontjából. Az egyik legfontosabb a fiatal munkavállalókra való fókusz, hiszen sok pályakezdő szembesül azzal a paradoxonnal, hogy „munkahelyi tapasztalat szükséges”. Sok vállalat helyezi előtérbe azokat a munkavállalókat, akik rendelkeznek tapasztalattal, viszont azt gondolom, hogy meg kell adni az esélyt azoknak a személyeknek is, akik frissen kezdik a pályafutásukat.

Egy nagyon jó irány a munkanélküli hivatalok mellett a munkaerőkölcsönző cégek. Volt szerencsém kipróbálni magam HR koordinátorként, ahol a saját bőrömmön tapasztaltam, hogy milyen is az valójában, amikor az ember bármit megtenne azért, hogy munkába állhasson. Valójában a munkaerőkölcsönzés egy mentőcsónakot nyújt azoknak a személyeknek, akik már hetek, hónapok, akár évek óta nem tudtak elhelyezkedni vagy akár csak többet szeretnének keresni. A dolgozni vágyó/akaró személyek jelentkezhetnek a céghez szimplán egy telefonszám megadásával. Különböző platformokon adnak fel hirdetéseket, mint például újság, facebook, különböző állásbörzék rendezése azokban a vármegyékben, ahol magas a munkanélküliségi ráta. Miután a jelentkezés megtörtént, amely valójában az ország bármely pontjáról beérkezhetett, gördülékenyen ment tovább a folyamat. Az első kör mindig a telefonos interjúval/elbeszélgetéssel kezdődött. A telefonbeszélgetés során fontos volt, hogy milyen iskolázottsággal rendelkezett az álláskereső, hogy a számára legmegfelelőbb lehetőséget kínálhassuk. Ezt követően megbeszéltük, hogy milyen opciók állnak rendelkezésre és hogyan zajlik egy felutazás. A cég minden munkába-álló személy számára biztosította a napi háromszori étkezést és a szállást. A munkába járások céges busszal történtek. Sokan vágtak bele, annak ellenére, hogy több 100 kilométerre kellett elutazniuk a családjuktól. Ezen emberek számára nagyon fontos volt a megélhetés és rengeteg pluszt adott az is, hogy nem kellett külön ételre és szállásra is plusz pénzt kifizetniük. A tapasztalatok alapján a magasabb munkanélküliségi rátával rendelkező vármegyékben nincsenek ehhez hasonló lehetőségek, ezért is utaztak az álláskeresők olyan helyre, ahol szerencsét próbálhattak. Úgy gondolom, hogy a munkaerőkölcsönző cégeknek még több energiát kellene befektetniük ebbe a projektbe azokon a területeken, ahol jelentősen magas a munkanélküliségi ráta. Úgy gondolom, minél több kezdet nyújtunk, valamelyikbe csak meg tud kapaszkodni az álláskereső személy.

Sajnos a mai világban egyre több az olyan személy, aki alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, ami szintén nem egy pozitívum egy állásra történő jelentkezés során, ezáltal nem lesz szinte semmilyen bevételük.

Azt gondolom, hogy potenciálisan jó terv lehet a munkanélküliség csökkentésére egy integrált digitális kompetenciafejlesztési program is. Ez egy olyan program lenne, amely célzottan a digitális kompetenciák fejlesztésére összpontosítana munkanélküliek és a munkaerőpiacra való visszatérésre készülőök körében. A program több fontos elemet tartalmazna, mint például az online képzési platformok fejlesztése és elérhetővé tétele. A program során létre lehet hozni egy olyan online platformot, ahol ingyenesen elérhető lennének a digitális készségfejlesztő kurzusok és tréningek. Ezek a kurzusok tanítanák például az alapvető számítógépezési ismereteket, az irodai szoftverek használatát, valamint olyan speciális digitális készségeket, amelyek a munkaerőpiacon keresettek (pl. adatelemzés, online marketing, webfejlesztés stb.). A program részeként szakértők állnának rendelkezésre, akik segítenének az egyéneknek a digitális készségeik fejlesztésében, valamint a személyre szabott karriertervezésben. Ez magában foglalná a szakmai célkitűzések meghatározását és a megfelelő képzési útvonalak kiválasztását. Az olyan munkanélkülieknek, akik részt vesznek a programban, lehetőséget adnánk arra, hogy mentorok segítségével gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek, és találkozzanak olyan emberekkel, akik már sikeresen alkalmazkodtak a digitális munkakörnyezethez. Az integrált digitális kompetenciafejlesztési program egy olyan innovatív megközelítés lehetne, amely segítene az embereknek alkalmazkodni a digitalizáció korához, és növelné a munkaerőpiaci versenyképességüket. Az ilyen programok sikerét azonban alapos tervezés, megfelelő infrastruktúra és a résztvevők aktív részvétele segíti elő.

Összefoglalás

A munkanélküliség egy komoly probléma, amely negatív hatással lehet az egyének életminőségére és a társadalom egészére. Azt gondolom, hogy ez a téma kifejezetten azok közé a témákhoz tartozik, amivel érdemes, sőt kell is foglalkozni. A témaválasztást nagyban befolyásolta az, hogy mennyire a szívemen viselem azon emberek sorsát, akik akaratuk ellenére nem tudnak elhelyezkedni. A szakdolgozatom legfőbb célja az, hogy egy átfogóbb képet kapjak arról, hogy hazánkban és mindemelett az Európai Unió tagállamaiban, hogyan alakult és alakul jelenleg is a munkanélküliség. Mindemellett fontosnak tartom azt is, hogy ha már jelen van a munkanélküliség egy adott országban, akkor milyen mértékű a juttatás, amiben részesülhetnek azok, akik ilyen helyzetbe kerültek. Fontos a segély összege mellett az is, hogy ezt meddig képes folyósítani az adott kormány. Természetesen minden országnak megvan az erre szánt kerete, amiből nem nagyon tud kilépni, ezért is fontos, hogy a segélyek mellett milyen politikai és gazdasági intézkedéseket hoznak a kialakult helyzet javítására. Fontos, hogy a kormányok támogassák a foglalkoztatást ösztönző intézkedéseket és biztosítsák a munkavállalók képzését vagy akár átképzését a változó munkaerőpiaci igényekhez. A munkanélküliség csökkentése segíthet a gazdaság fejlődésében és az emberek jövedelmi helyzetének javításában.

A szakirodalmi áttekintés első részében fontosnak tartottam, hogy megértsem, mit is nevezünk pontosan munkanélküliségnek és milyen fajtái is léteznek pontosan. Ezt követően a történelmi áttekintés egy általános képet nyújt arról, hogy hogyan is alakult a munkanélküliség egészen idáig a világban, illetve milyen előzményei voltak a jelen kialakult helyzeteknek. Ismertettem azokat az indikátorokat, amelyekkel képesek vagyunk mérni a munkanélküliséget. Ezek az indikátorok segítenek kvantitatív módon értékelni és nyomon követni, hogy hány ember van aktívan munka nélkül a munkaerőpiacon.

A szakdolgozatom ezt követő részében a munkanélküli segélyek alakulását és időtartamát vizsgáltam Magyarországon, majd pedig az Európai Unió tagállamaiban. Ez a vizsgálat és kutatás átfogóbb képet nyújtott arról, hogy milyen lehetőségek állnak rendelkezésre egy munkanélküli személy számára különböző országokban.

A dolgozatom kutatási módszertana részletesen vizsgálja a munkanélküliség alakulását, annak okait, az erre hozott intézkedéseket és az intézkedések összehangolását hazai és nemzetközi szinten, ezen belül is az Európai Unió országaiban.

Fontosnak tartom a munkanélküliek támogatását, hogy átmenetileg is meg tudják tartani az életüket és ne essenek szegénységbe. A szociális háló kiépítése és erősítése,

valamint a munkakeresési lehetőségek elősegítése segíthet abban, hogy az emberek könnyebben visszatérjenek a munkaerőpiacra. A munkanélküliség kezelése és csökkentése a társadalom és a gazdaság szempontjából egyaránt fontos célkitűzés.

Irodalomjegyzék

1. Bánfalvy Csaba (2003): *A munkanélküliség szociálpszichológiájáról*. Budapest: Akadémiai Kiadó
2. Http1: Ecopedia honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <http://ecopedia.hu/munkanelkuliseg>
3. Http2: HR portal honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Mi a\(z\) Munkanélküliség történeti áttekintése definíciója, jelentése? HR-szótár - HR Portál \(hrportal.hu\)](http://hrportal.hu)
4. Http3: Wikipédia honlapja, Letöltés dátuma: 2023 Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Ipari_forradalom
5. Http4: Xforest honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://xforest.hu/ipari-forradalom/>
6. Http5: Wikipédia honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Első világháború – Wikipédia \(wikipedia.org\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Első_világháború)
7. Http6: Elemzőközpont honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://elemzeskozpont.hu/nagy-gazdasagi-vilagvalsag-hogyan-tortent-mit-tanulhatunk-valsag>
8. Http7: Wikipédia honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1sodik_vil%C3%A1gh%C3%A1bor%C3%B4
9. Http8: Tudásportál honlapja, Letöltés dátuma: 2023. [A szociális igazgatás alapjai.pdf \(uni-nke.hu\)](https://uni-nke.hu)
10. Http9: Wikipédia honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Globalizáció – Wikipédia \(wikipedia.org\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Globalizáció)
11. Http10: MNB honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.mnb.hu/sajtoszoba/elnoke-publikaciok/2020-evi-publikaciok/europa-harom-valsaga>
12. Http11: VG honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.vg.hu/nemzetkozi-gazdasag/2022/01/igy-alakulnak-a-fogyasztói-szokások-2022-ben>
13. Http12: Reserve Bank honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Unemployment: Its Measurement and Types | Explainer | Education | RBA](https://www.rba.gov.au/unemployment)
14. Http13: Officina honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://officina.hu/gazdasag/3-munkanelkuli-segely>

15. Http14: Pénzcentrum honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.penzcentrum.hu/karrier/20230205/munkanelkuli-segely-2023-mutatjuk-mennyi-a-munkanelkuli-segely-kinek-jar-mikor-utaljak-1133679>
16. Http15: Bank360 honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://bank360.hu/munkanelkuli-segely-allaskeresesi-jaradek>
17. Http16: Solved honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Unemployment Benefits Greece \[2023 English Guide\] \[November 2023 Update\] \(greecesolved.com\)](https://www.greecesolved.com/greece-2023-english-guide-november-2023-update)
18. Http17: Euraxess honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Unemployment procedures and benefits in Spain | EURAXESS](https://www.euraxess.eu/en/unemployment-procedures-and-benefits-in-spain)
19. Http18: Inps honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.inps.it/en/en.information-english.unemployment-suspension-from-work-and-workers-prot.unemployment-benefits.html>
20. Http19: Migracije honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [UNEMPLOYMENT BENEFIT – Migracije](https://www.migracije.hr/en/unemployment-benefit-migration)
21. Http20: Gov.cy honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.gov.cy/en/digital-services/social-welfare-and-government-support/benefits-and-allowances/unemployment-benefit>
22. Http21: Francesolved honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://francesolved.com/unemployment-benefits-in-france/>
23. Http22: InfoFinland honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.infofinland.fi/en/work-and-enterprise/if-you-become-unemployed/unemployment-benefit>
24. Http23: Latvija honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://latvija.lv/en/PPK/Socialie-pakalpojumi/Pabalstuzmaksas/p3121/ProcesaApraksts>
25. Http24: Eportugal.gov honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://eportugal.gov.pt/en/servicos/requerer-o-subsidio-de-desemprego>
26. Http25: Asinta honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.asinta.com/countries/employee-benefits-in-slovakia/>
27. Http26: RenkuosiLietuva honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.renkuosilietuva.lt/en/unemployment-benefits/>
28. Dr. Fóti János és Dr. Lakatos Miklós (2004): Foglalkoztatottság és munkanélküliség. Budapest: Országos Foglalkoztatási Alapítvány

29. Http27: KSH honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: https://www.ksh.hu/statszemle_archive/2000/2000_07/2000_07_521.pdf
30. Http28: Növekedés honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://novekedes.hu/elemlzesek/munkanelkuliseg-a-rendszervaltas-ota-az-osszeomlastol-a-munkaerohianyig>
31. Http29: Net jogtár honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99100004.tv>
32. Http30: Elemzéseközpont honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://elemzeskozpont.hu/penzugyi-valsag-2008-gazdasagi-valsag-hatasai-kovetkezmenye>
33. Http31: Európai Bizottság honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Magyarország az EU-ban \(europa.eu\)](https://europa.eu)
34. Http32: Melonapp honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Munkaerőhiány Magyarországon: problémák, következmények és megoldások \(melonapp.hu\)](https://melonapp.hu)
35. Http33: KSH honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [20.2.1.4. A 15–74 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, háromhavi mozgóátlag \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu)
36. Http34: KTI honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: https://kti.krtk.hu/wp-content/uploads/2020/12/mt_2019_mo_mp_2019_20.pdf
37. Http35: KSH honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Munkaerőpiaci folyamatok, 2020 \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu)
38. Http36: KSH honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mpf/mpf214/index.html>
39. Http37: KSH honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Munkanélküliség \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu)
40. Http38: KSH honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [20.1.1.26. Munkanélküliségi ráta korcsoportok szerint, nemenként \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu)
41. Http39: KSH honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Munkaerőpiaci folyamatok, 2023. I. negyedév \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu)
42. Http40: KSH honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Munkaerőpiaci folyamatok, 2023. II. negyedév \(ksh.hu\)](https://www.ksh.hu)
43. Http41: Wikipédia honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Az_Eur%C3%B3pai_Uni%C3%B3_t%C3%B6rt%C3%A9nete
44. Http42: Európai Unió honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_hu

45. Http43: Wikipédia honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Eur%C3%B3pai_Gazdas%C3%A1gi_%C3%A9s_Monet%C3%A1ris_Uni%C3%B3
46. Http44: European Central Bank honlapja, Letöltés dátuma 2023. Forrás: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/history/emu/>
47. Http45: Wikipédia honlapja, Letöltés dátuma 2023. Forrás: [EU-szerződések – Wikipédia \(wikipedia.org\)](#)
48. Http46: Európai Parlament honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/167/az-unio-bovítése>
49. Http47: Európai Parlament honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/54/employment-policy>
50. Http48: Pew Research Center honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.pewresearch.org/short-reads/2018/07/18/eu-unemployment-rate-nears-pre-recession-low/#:~:text=The%20EU%20unemployment%20rate%20was%207.1%25%20in%20the,of%202008%2C%20before%20the%20European%20financial%20crisis%20began>
51. Http49: Eurostat honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10159296/3-30012020-AP-EN.pdf/b9a98100-6917-c3ea-a544-ce288ac09675>
52. Http50: Eurostat honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [3-30102020-CP-EN.pdf \(europa.eu\)](#)
53. Http51: HR Portál honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [A munkanélküliségi ráta az EU-tagállamokban- HR Portál \(hrportal.hu\)](#)
54. Http52: Trading Economics honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [A munkanélküliségi ráta az EU-tagállamokban- HR Portál \(hrportal.hu\)](#)
55. Http53: World Bank honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Unemployment, total \(% of total labor force\) \(modeled ILO estimate\) - European Union | Data \(worldbank.org\)](#)
56. Http54: Mersz honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Európai uniós politikák - 13.2.3.2. Az Európai Foglalkoztatási Stratégia és az iránymutatások - MeRSZ](#)
57. Http55: DTK honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://dtk.tankonyvtar.hu/bitstream/handle/123456789/4892/mb.pdf>
58. Http56: EPA honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://epa.oszk.hu/00000/00017/00124/pdf/01kertesi-kollo.pdf>

59. Http57: Greelane honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.greelane.com/hu/tudom%C3%A1ny-tech-math/t%C3%A1rsadalomtudom%C3%A1nyok/phases-of-the-business-cycle-1146345/>
60. Http58: Unipub honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/5480/1/221-Article%20Text-658-1-10-20200408.pdf>
61. Http59: MNB honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://www.mnb.hu/letoltes/kreiszne-hudak-emese-a-demografiai-valtozasok-munkaeropiaci-hatasai-magyarorszagon.pdf>
62. Http60: Pszicho honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://pszichoforyou.hu/munkanelkuliseg/https://pszichoforyou.hu/munkanelkuliseg/>
63. Http61: Ofi honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://ofi.oh.gov.hu/munkaeropiac-es-az-oktatas-problemainak-elemzese-napjaink-szakemberkezesenek-tukreben>
64. Http62: Wikipédia honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6zfoglalkoztat%C3%A1s_Magyarorsz%C3%A1gon
65. Http63: EU pályázati portál honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: http://eupalyazatiportal.hu/uj_magyarország_felzarkoztatasi_program_nem_mondunk_le_senkirol/
66. Http64: Europa honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [A munkanélküliség csökkentése: uniós politikák közérthetően | Hírek | Európai Parlament \(europa.eu\)](https://europa.eu/press-room/en/infobox-item-0)
67. Http65: Consilium honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Megfelelő minimálbérek az EU-ban - Consilium \(europa.eu\)](https://consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/08/23-consilium-press-release-2023-08-23/)
68. Http66: Oktatás és képzés honlapja, Letöltés dátuma: 2023, Forrás: <https://oktataskepzes.tka.hu/hu/oktatas-es-kepzes-2020-strategiai-keretrendszer>
69. Http67: Lexikon honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [Gazdaságpolitikai Eszköz - Közszolgálati Online Lexikon \(uni-nke.hu\)](https://lexikon.uni-nke.hu/)
70. Http68: Polgáriszemle honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás: <https://polgariszemle.hu/archivum/167-2019-augusztus-15-efolyam-1-3-szam/nemzetkozi-kitekintes-tudomanyos-muhely/1041-az-allam-gazdasagi-szerepe-gazdasagi-folyamatok-es-kontrollingtechnikak-alkalmazasanak-kapcsolata>
71. Http69: Pappgab honlapja. Letöltés dátuma: 2023. Forrás: [SMART célok - Papp Gábor \(pappgab.com\)](https://pappgab.com/)

72. Http70: Die Europäische Kommission honlapja, Letöltés dátuma: 2023. Forrás:

<https://www.bing.com/ck/a?!&&p=c945f422f1db6dc5JmltdHM9MTY5ODc5NjgwMCZpZ3VpZD0xNzIxMzBkNy1lMTI5LTlyYTQtMDNkNS0yMmViZTA4MDYzZjQmaW5zaWQ9NTIyNA&pfn=3&ver=2&hsh=3&fclid=172130d7-e129-62a4-03d5-22ebe08063f4&psq=eu+Social+Investment+Package&u=a1aHR0cHM6Ly9lYy5ldXJvcGEuZXUvc29jaWFsL0Jsb2JTZXJ2bGV0P2RvY0lkPTE1MTMxJmxhbmdJZD1lbg&ntb=1>

73. Http71: Europa honlapja, Letöltés dátuma: 2023 Forrás: [COSME \(europa.eu\)](https://cosme.europa.eu)

Táblázatok és ábrák jegyzéke

1. ábra Munkanélküliségi ráta hazánkban 2018-ban.....	20
2. ábra Munkanélküliségi ráta hazánkban 2022-ben.....	23
3. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása 2023. I. negyedévében.....	24
4. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása 2023. II. negyedévében.....	25
5. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása 2018-ban az EU-ban.....	27
6. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása 2019-ban az EU-ban.....	30
7. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása 2020-ban 2019-hez képest az EU-ban.....	31
8. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása 2020-ban 2019-hez képest az EU-ban.....	32
9. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása 2021-ben 2020-hoz képest az EU-ban.....	33
10. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása 2022-2023. szeptember között az EU-ban.....	34
11. ábra Munkanélküliségi ráta alakulása az EU-ban 2018-2022 között.....	34
12. ábra SMART alapelv.....	43
1. táblázat Munkanélküli segély Magyarországon.....	12
2. táblázat Spanyolország munkanélküli segélyei.....	13
3. táblázat Horvátország munkanélküli segélyének alakulása.....	14
4. táblázat Munkanélküli segélyek alakulása Finn-, Lettországbán, Portugáliában, Szlovákiában	14
5. táblázat Horvátország munkanélküli segélyének alakulása.....	21

Mellékletek

4. táblázat Munkanélküli segélyek alakulása Finn-, Lettorszáiban, Portugáliában, Szlovákiában
(Forrás: Sajat szerkesztés InfoFinland, Latvija, EPortugal.gov, Asinta adatok alapján)

Finnország	Lettország	Portugália	Szlovákia
<p>Munkanélküli segély: Legalább 26 hetes járulékfizetési jogosultság szükséges az előző 28 hónapban. Az ellátás időtartama általában 400 napig terjed, de hosszabbítható, ha a jogosultsági feltételek fennállnak.</p>	<p>Bejelentett munkanélküli segély: 6 hónapos járulékfizetési jogosultság szükséges az előző 12 hónapban. Az ellátás időtartama maximum 9 hónap.</p>	<p>Hagyományos munkanélküli segély: Legalább 360 nap járulékfizetési jogosultság szükséges az előző 24 hónapban. Az időtartama az előző járulékfizetési időtől és munkaviszony hosszától függ, általában 6 hónaptól 2 évig terjedhet.</p>	<p>Általános munkanélküli segély: Azok számára, akik elvesztették állásukat és nem tudnak új munkát találni. A segély összege az előző munkabérhez és az egyéni helyzethez igazodik. Általában 6 hónapig lehet igényelni.</p>
<p>Rendszeres munkanélküli segély: Azoknak jár, akiknek nincs elegendő járulékfizetési idő a teljes munkanélküli segélyhez. Az ellátás időtartama 400 nap.</p>	<p>Illetmény: Az ellátás a munkavállalók számára jár, akik elvesztették munkájukat, de még nem jogosultak a bejelentett munkanélküli segélyre. Az időtartama a jogosultsági időtől függ, de általában 9 hónapig terjed.</p>	<p>Hosszabbított munkanélküli segély: Azoknak jár, akiknek lejárt a hagyományos munkanélküli segélyük, de még nem találtak munkát. Általában 6 hónaptól 2 évig terjedhet.</p>	<p>Kiegészítő munkanélküli segély: Ha a hat hónapos általános munkanélküli segély lejárt, és még mindig nem talált munkát, akkor jogosult lehetsz a kiegészítő munkanélküli segélyre. Általában ez az összeg alacsonyabb.</p>
<p>Pótlékok: Az ellátás olyan munkanélkülieknek jár, akiknek a rendszeres Munkanélküli Segélyük már lejárt. Az ellátás időtartama a jogosultság és a járulékfizetési idő alapján változik.</p>	<p>Munkakeresési segély: Azoknak jár, akik aktívan keresnek munkát, de még nem jogosultak semmilyen munkanélküli segélyre. Az ellátás időtartama 3 hónap.</p>	<p>Aktív keresési segély: Az ellátás azoknak jár, akik részmunkaidőben dolgoznak és a jövedelmük nem éri el a minimálbért. Az időtartama a részmunkaidős foglalkoztatás időtartamától és a jövedelem mértékétől függ.</p>	<p>Munkanélküli támogatás a munkavállalóknak: Ha a munkáltató fizetési nehézségekkel küzd, a munkavállaló jogosult lehet a munkanélküli támogatásra. Ez az összeg alapvetően a munkabér egy része.</p>
<p>Fiatalok munkanélküli segélye: Fiataloknak jár, akik a munkaerőpiacon még nem rendelkeznek nagy tapasztalattal. Járulékfizetés alapján változik.</p>	<p>Aktív keresési tevékenység támogatása: Az ellátás olyan munkanélküliek számára jár, akik részt vesznek munkakeresési programokban. Az ellátás a program hosszától függ.</p>		

Tartalmi kivonat

A munkanélküliség vizsgálata hazai és nemzetközi szinten

Husi Renáta

Gazdálkodási és menedzsment alapképzési szak, levelező munkarend
Agrár-és Élelmiszergazdasági Intézet

Belső témavezető: Dr. Schuck-Markó Olga, adjunktus
Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Vállalati Gazdaságtan Tanszék

A munkanélküliség egy komoly probléma, amely negatív hatással lehet az egyének életminőségére és a társadalom egészére. Azt gondolom, hogy ez a téma kifejezetten azok közé a témákhoz tartozik, amivel érdemes, sőt kell is foglalkozni. A témaválasztást nagyban befolyásolta az, hogy mennyire a szívemen viselem azon emberek sorsát, akik akaratauk ellenére nem tudnak elhelyezkedni.

A szakdolgozatom legfőbb célja az, hogy egy átfogóbb képet kapjak arról, hogy hazánkban és mindemelett az Európai Unió tagállamaiban, hogyan alakult és alakul jelenleg is a munkanélküliség. Mindemellett fontosnak tartom azt is, hogy ha már jelen van a munkanélküliség egy adott országban, akkor milyen mértékű a juttatás, amiben részesülhetnek azok, akik ilyen helyzetbe kerültek. Fontos a segély összege mellett az is, hogy ezt meddig képes folyósítani az adott kormány. Természetesen minden országnak megvan az erre szánt kerete, amiből nem nagyon tud kilépni, ezért is fontos, hogy a segélyek mellett milyen politikai és gazdasági intézkedéseket hoznak a kialakult helyzet javítására. Kutatásom során pozitívumként tapasztaltam, hogy a kormányok minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy a munkanélkülieket ne érje jelentős hátrány és mihamarabb fel tudjanak zárkózni. Fontos, hogy a kormányok támogassák a foglalkoztatást ösztönző intézkedéseket és biztosítsák a munkavállalók képzését vagy akár átképzését a változó munkaerőpiaci igényekhez. A munkanélküliség csökkentése segíthet a gazdaság fejlődésében és az emberek jövedelmi helyzetének javításában.

A szakirodalmi áttekintés első részében fontosnak tartottam, hogy megértsem, mit is nevezünk pontosan munkanélküliségnek és milyen fajtái is léteznek pontosan. Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy mennyiféle munkanélküliségi típus létezik. Ezt követően a történelmi áttekintés egy általános képet nyújt arról, hogy hogyan is alakult a munkanélküliség egészen idáig a világban, illetve milyen előzményei voltak a jelen kialakult helyzeteknek. Ismertettem azokat az indikátorokat, amelyekkel képesek vagyunk mérni a

munkanélküliséget. Ezek az indikátorok segítenek kvantitatív módon értékelni és nyomon követni, hogy hány ember van aktívan munka nélkül a munkaerőpiacon.

A szakdolgozatom ezt követő részében a munkanélküli segélyek alakulását és időtartamát vizsgáltam Magyarországon, majd pedig az Európai Unió tagállamaiban. Ez a vizsgálat és kutatás átfogóbb képet nyújtott arról, hogy milyen lehetőségek állnak rendelkezésre egy munkanélküli személy számára különböző országokban.

A dolgozatom kutatási módszertana részletesen vizsgálja a munkanélküliség alakulását, annak okait, az erre hozott intézkedéseket és az intézkedések összehangolását hazai és nemzetközi szinten, ezen belül is az Európai Unió országaiban. A munkanélküliségi alakulását először is Magyarországon vizsgáltam az elmúlt 5 évre visszamenőleg, majd ezt követően az Európai Unió tagállamainak munkanélküliségét vizsgáltam szintén 5 évre visszamenőleg, köztük Magyarországot is, hogy összehasonlítsam, hogyan is áll hazánk a többi országhoz képest a munkanélküliség terén. A legmagasabb munkanélküliségi ráta a vizsgált évek során Görögországban volt, míg a legalacsonyabb Csehországban mutatkozott. Magyarország egész jól „szerepelt” a többi ország mellett, hiszen az alacsonyabb munkanélküliségi rátájú országok táborát erősítette.

A munkanélküliség kialakulásához vezető út szinte minden országban hasonlóképpen alakult. A befolyásoló tényezők közé tartoznak a gazdasági ciklusok, a technológiai fejlődés, a demográfiai faktorok és az iskolázottság. A munkanélküliség csökkentésére hozott intézkedések közül az egyik legkimagaslóbb az Európai Unióban a Foglalkoztatási Stratégia, míg hazánkban a Közmunkaprogram.

Fontosnak tartom a munkanélküliek támogatását, hogy átmenetileg is meg tudják tartani az életüket és ne essenek szegénységbe. A szociális háló kiépítése és erősítése, valamint a munkakeresési lehetőségek elősegítése segíthet abban, hogy az emberek könnyebben visszatérjenek a munkaerőpiacra. A munkanélküliség kezelése és csökkentése a társadalom és a gazdaság szempontjából egyaránt fontos célkitűzés.

Hallgatói nyilatkozat

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréseről és eredetiségéről

A hallgató neve: Husi Renáta
A Hallgató Neptun kódja: CWOSBY
A dolgozat címe: A munka-népszerűség vizsgálata hazai és nemzetközi szinten
A megjelenés éve: 2023.
A konzulens intézetének neve: Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Vállalati Gazdaságtan Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023. év november hó 02. nap

Husi Renáta
Hallgató aláírása

Konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

Husi Renata (név) (hallgató Neptun azonosítója: CW0584)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A diplomadolgozatot a záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2023 év november hó 06. nap

B. Schuch-Charl' Olga
belső konzulens